

PRIRUČNIK O POLITIKAMA

DOKUMENT D.T1.4.1

Interreg
CENTRAL EUROPE European Union
European Regional
Development Fund

Forget Heritage

AGENDA

UVOD	3
RAZLOZI ZA INVESTIRANJE	7
LEGISLATIVA I POLITIKE	
EUROPA	12
ITALIJA – GENOVA I MILANO	15
MAĐARSKA – PÈCS	21
NJEMAČKA – NÜRNBERG	25
HRVATSKA - RIJEKA	31
SLOVENIJA – LJUBLJANA	35
POLJSKA - VARŠAVA I BYDGOSZCZ	39
ČEŠKA REPUBLIKA – USTI NAD LABEM	47
SAŽETAK	51
ZAKLJUČCI	55

UVOD

O PROJEKTU

Forget Heritage istražuje tematiku unapređenja javno-privatnog partnerstva u svrhu nalaženja održivih rješenja za prenamjenu neiskorištenih baštinskih zgrada.

Karakter mnogih gradova u ovim je zemljama označen prisutnošću neiskorištenih povijesnih zgrada, kao što su nekadašnje tvornice, bolnice i vojne kasarne. Te su zgrade oblikovale povijest i život lokalnih zajednica i nastavljanju biti važnim dijelom kulturnog identiteta ovih regija.

Mnoge zgrade kulturne baštine su u javnom vlasništvu i održavane su javnim sredstvima. Međutim, ta se situacija mijenja, pa se sve više traži uključivanje privatnog i civilnog sektora.

Uključivanje privatnog sektora također nudi mogućnost za razvoj koncepata koji sežu onkraj pukih konzervatorskih mjera. Primjerice, prenamjena zgrada može građanima, kreativcima i ekonomiji pružiti dodanu vrijednost i relevantnost.

Čin uravnoteživanja - između očuvanja i prenamjene, privatnih i javnih interesa, kulturnih interesa i ekonomske izvedivosti - predstavlja veliki izazov za buduće projekte.

Cilj partnerstava je pružiti pomoć u realizaciji ovog čina uravnoteživanja, kao i pomoć u istraživanju, umnožavanju i efikasnoj uporabi često skrivenih potencijala slabo korištene kulturne baštine - u svrhu bolje kvalitete života za sve uključene aktore.

O PRIRUČNIKU

Priručnik o politikama je dio prvog tehničkog Radnog paketa (RPT1) za aktivnosti unutar Forget Heritage projekta.

Svi Forget Heritage partneri prikupili su relevantne zakone o zaštiti spomenika i politikama iz svojih zemalja te dijelom priredili preporuke o tome kako se idealno nositi s navedenima. Priručnik donosi pregled prikupljene aktualne legislative na lokalnim, regionalnim i nacionalnim razinama.

Pored upravo spomenutog, priručnik ocrta pojedine nacionalne prakse u zaštiti i korištenju spomenika i kulturne baštine. Imenovani su akteri i nabrojane mogućnosti, kao i argumenti za financijsku podršku takvih projekata.

Priručnik čitatelju pomaže u upoznavanju s predmetnom tematikom, uvodeći pritom neke pristupe i procese. Demonstrira kako se drugi partnerski gradovi suočavaju sa sličnim problemima te pokušava sažeti uspješna

rješenja u valorizaciji kulturne baštine. Ukratko, nudi mogućnost adresiranja teme i pruža početnu orijentaciju za lokalne kreatore politika koji žele pristupiti revitalizaciji povijesnih lokaliteta kroz dogovor s kulturnim i kreativnim inicijativama (KKI), a u skladu s inteligentnim kriterijima kao i kriterijima javno-privatne suradnje (JPS).

Nadalje, priručnik ističe središnju važnost kreativnih i kulturnih industrija u stvaranju i implementaciji novih rješenja za prenamjenu neiskorištenih baštinskih zgrada te demonstrira brojne prilike za urbani razvoj koji u tom kontekstu izniču.

Premda ovaj priručnik ne pruža i ne smije pružati bilo kakve zakonski obvezujuće preporuke, on služi kao dobro istražena baza za vaše vlastite projekte. Ne mogu se sva iskustva prenijeti, međutim - kao cjelina - ona podižu svjesnost i senzitivnost koje su potrebne za bavljenje kulturnom baštinom.

CILJEVI

Prilikom stvaranja ovog priručnika fokus je bio na sljedećim ciljevima:

Pomoć u implementaciji projekata valorizacije kulturne baštine

Priručnik pruža brzi uvod u aktualnu zakonodavnu situaciju na polju kulturne baštine te olakšava istraživanje i planiranje sljedećih koraka uključenih u realizaciju projekata valorizacije kulturne baštine.

Transnacionalni okvir

Svaka Forget Heritage partnerska zemlja ima svoju vlastitu opširnu legislativu, politike i smjernice za bavljenje kulturnom baštinom. U svrhu praćenja ovog mnoštva zakona, preporuka i rutina, priručnik ih nastoji prikazati na koncizan način.

Prijenos znanja

Dokumentiranje najvažnijih smjernica, paragrafa i preporuka podržava prijenos znanja, kako između partnera tako i na realitete izvan kruga Forget Heritage partnera koji se žele baviti valorizacijom

nedovoljno iskorištene kulturne baštine. Biti u stanju usporediti vlastiti status quo sa zakonskom situacijom drugih projektnih partnera – zajedno s uključenim korisnim sugestijama i rješenjima za rad s različitim okvirima - ne samo da promovira razmjenu između gradova, već omogućava i prekograničnu komunikaciju.

Svjesnost

Kreativni koncepti ponovne uporabe nude mnoštvo prilika u terminima kulture i ekonomije. Ovaj priručnik cilja na ojačavanje svjesnosti o ovom međuodnosu te, u najboljem slučaju, na inicijaciju aktivnosti od strane odgovornih protagonista u ekonomiji i politici.

Okvir za kreatore politika

Uvod s pregledom relevantnih legislativa, politika i financijskih modela trebao bi stvoriti svjesnost o tematskoj problematici kod lokalnih aktera. Može pružiti i startne točke za obveze lokalnih aktera te ilustrirati opseg njihovog djelovanja.

METODA

Priručnik je zasnovan na razrađenim istraživanjima što su ga proveli partnerski gradovi u području zakonske situacije u njihovoj zemlji /regiji.

U prvom koraku zatraženo je da prikupe sve relevantne informacije (legislativu, politike, glavne aktere, mogućnosti financiranja i razvojnih programa) te da ih učine dostupnim u obliku uniformno formatiranog obrasca. Obrasci su dostupni na odgovarajućim nacionalnim jezicima, kao i na engleskom jeziku.

Zatraženi su sljedeći sadržaji:

1. Opis sistema zaštite kulturne baštine u svakoj pojedinoj zemlji.
2. Pregled legislative na polju kulturne baštine:
 - u kontekstu prostornog i urbanog planiranja,
 - u kontekstu javno-privatnog partnerstva,
 - u kontekstu graditeljstva,
 - u kontekstu turizma.
3. Opis najvažnijih lokalnih / regionalnih / nacionalnih politika koje izravno i neizravno utječu na zaštitu materijalne kulturne baštine. Primjerice, ovo su politike koje se bave:
 - urbanim razvojem,
 - podrškom za kulturne i kreativne industrije,
 - podrškom za poduzetništvo,
 - podrškom za turizam,
 - drugim (kao što obrazovanje, inovacije...).
4. Spisak glavnih aktera u njihovih uloga.
5. Pregled prilika za financiranje te analiza tekućih aktivnih razvojnih programa.
6. Preporuke u pogledu odgovarajućih legislativa i politika.

RAZLOZI ZA INVESTIRANJE

INVESTIRANJE U KONCEPTE PONOVDNE UPORABE ZGRADA KULTURNE BAŠTINE

Kulturni identitet i kvaliteta života

Kulturna baština je povezujući element europskog kulturnog identiteta. Bez obzira na objektivno lijepe ili interesantne povijesne zgrade i komplekse, kod stanovnika gradova zamjećuje se rastuća potreba za kontinuitetom i familijarnošću povijesno oblikovanog okoliša. Oni gradovi koji su zahvaljujući velikom broju spomenika atraktivni i distinktivni - kreiraju autentičnost, privlače potencijalne stanovnike i smanjuju stopu odljeva usluga i poslova.

Lokacijski i ekonomski faktori

Aktivno korištene zgrade kulturne baštine i živi povijesni distrikti kreiraju atraktivne alternative za život i rad. U područjima s visokom gustoćom spomenika i povijesnih urbanih krajolika zaštita kulturne baštine može predstavljati odlučnu lokacijsku prednost i obećavajuću investiciju.

Pred pozitivnih učinaka na stanovnike takvih gradova, rast gradskog turizma koji se javlja zajedno s funkcionalnom politikom zaštite kulturne baštine predstavlja nezanemariv ekonomski faktor. Od ovoga imaju naročito koristi područja s baštinskim zgradama i kompleksima u centrima gradova. Pored toga, područja od posebnog povijesnog interesa sve više privlače turiste, postajući sve jačim fokusom klasičnih tura za razgledavanje grada i gradskih znamenitosti.

Zaštita spomenika koji nisu od nacionalnog značaja

Često se pridaje manja pažnja zgradama kulturne baštine koje strukturalno nisu integrirane u gradski krajolik. One ne predstavljaju očiglednu vrijednost kao kulturna imovina kojom s možemo ponositi, i na prvi pogled njihov turistički razvoj ne čini se razumnim. Međutim, takvi kompleksi također doprinose identitetu grada i svjedoci su povijesti stanovnika grada.

Ukoliko ovi spomenici ostanu neiskorišteni i propadnu zbog nepostojanja ili neprimjenjivanja koncepata prenamjene, desit će se nenadoknadivi gubitak. Dugoročno, ovo može imati negativne efekte na kulturni identitet cijele regije.

Budući turistički lokalitet nije uvijek lako zamisliti na prvi pogled. Katkad takav koncept nije uopće prikladan. S obzirom da u mnogim slučajevima nema više potrebe za izvornom uporabom tih kasarni, tvornica itd., važno je pronaći nove smislene koncepte njihove uporabe.

Upravo ovdje kreativne i kulturne industrije mogu odigrati odlučnu ulogu. One donose nove perspektive, know-how te posvećenost revitalizaciji, očuvanju i zaštiti takvih mjesta, nudeći istovremeno dovoljno prostora za sadašnji i budući razvoj. Da bi se počeo puni potencijal kulturne baštine, potrebne su fleksibilnije i transparentnije politike i modeli financiranja.

INVESTIRANJE U KREATIVNU I KULTURNU INDUSTRIJU

Europski identitet

Raznolike i žive kao niti jedna druga industrijska grana, kulturne i kreativne industrije značajno doprinose kreiranju europskog identiteta kroz brojne poduhvate, prekogranične projekte, suradnju i poslovne modele.

Nove perspektive

Zahvaljujući neuobičajenim perspektivama i pristupima, protagonisti u ovoj emergentnoj industriji iznalaze nova rješenja na izazove s kojima se Europa suočava. Kreiranjem uvjeta za održavanje koraka s velikom brzinom tehnoloških, ekonomskih i društvenih razvoja u eri digitalizacije i globalizacije, kulturne i kreativne industrije unapređuju temelje Europske Unije, kako na društvenoj, tako i na ekonomskoj razini.

Kao važni povezujući elementi naše zajednice, umjetnost i kultura predstavljaju moćne mašine za inovativne tehnike i tehnologije. Da bi se istražio ovaj potencijal, potrebni su novi modeli koji će podržavati aktere i kojima – što nije od manje važnosti – treba stvarni prostor da bi svoje ideje proveli u stvarnost.

Lokacijski i ekonomski faktori

I regionalne i internacionalne studije pokazuju da postoji izravna korelacija između kreativnosti i prosperitetne ekonomije. Pored dodane vrijednosti nekretnina u tim područjima, ova korelacija ima pozitivni efekt na situaciju u zapošljavanju u regijama s jakim kreativnim industrijama.

Kao jedna od najbrže rastućih grana globalne ekonomije, kreativne industrije stvaraju prilike za više poslova, ekonomski rast i inovaciju. Karakterizira ih, prije svega, njihova

velika važnost u lokacijskom razvoju (čak i u demografskim aspektima). Pored upravo spomenutog, kulturne i kreativne industrije značajno doprinose bruto nacionalnom proizvodu.

Prostori za kreativne i kulturne industrije

Nema sumnje da tradicionalne industrije imaju koristi od utemeljenja kreativnih grana. Sukladno tome, naši naponi da ojačamo neku poslovnu lokaciju uvelike ovise o pitanju da li možemo osigurati dovoljno prikladnog prostora.

Faktori koji opisuju idealno radno mjesto za aktere u kulturnim i kreativnim industrijama uključuju lagan pristup, zajedno s niskim cijenama najma i dobro razvijenom infrastrukturom. To su upravo kriteriji koje mnogi neiskorišteni spomenici, nekadašnja skladišta i tvornice od kulturne i povijesne vrijednosti savršeno ispunjavaju. Iskustvo je pokazalo da u slučajevima kada prenamjena stvori prostor za filmsku produkciju, umjetničke studije i agencije dolazi i do oživljavanja čitavih područja koja su dugi niz godina bila neiskorištena.

Politička podrška je uvelike dobrodošla za daljnji razvoj na temeljima postignutog oživljavanja, a sve u svrhu stvaranja dugoročnih pozitivnih efekata. Često je slučaj protagonisti u kreativnim industrijama uspijevaju pribaviti isključivo dozvole za privremeno korištenje nekretnine. Ovo usporava kontinuiranu posvećenost i investicije.

Ukoliko se lokalitet učini dostupnim na duže vrijeme i pod stabilnim uvjetima, regija može imati puno koristi od pozitivnih efekata utemeljenja kreativnih i kulturnih industrija.

INTERVENCIJA

Legislativa i politike prikupljene u ovom priručniku referiraju uglavnom na očuvanje postojeće kulturne baštine, a manje u obzir uzimaju potencijal pohranjen u konceptima inovativne ponovne uporabe. Stoga ne stvaraju dovoljno korespondentnih uvjeta za podršku takvim naporima. Također, premalo je programa i subvencija za prenamjenu nekorištenih baštinskih zgrada.

Međutim, prenamjena obuhvaća značajne ekonomske i društvene dobitke u pogledu imovine, urbanog razvoja i razvoja regije u cijelosti. Može uroditi urbanom i društvenom

regeneracijom, stvoriti prostor za inovaciju i ekonomski razvoj te dovesti novi život u nedovoljno razvijena područja. Stoga se suradnji između političkog sektora te kreativnih i kulturnih industrija treba pristupiti na održiv i dugoročan način, tako da se mogu iskoristiti ne samo prazni prostori, već i puni potencijal kreativnog djelovanja.

Premda je posvećenost privatnog sektora važan faktor u uspjehu i kontinuitetu projekata koji ciljaju na revitalizaciju zgrada - intervencija, podrška i ohrabrenje javnosti predstavljaju imperativ.

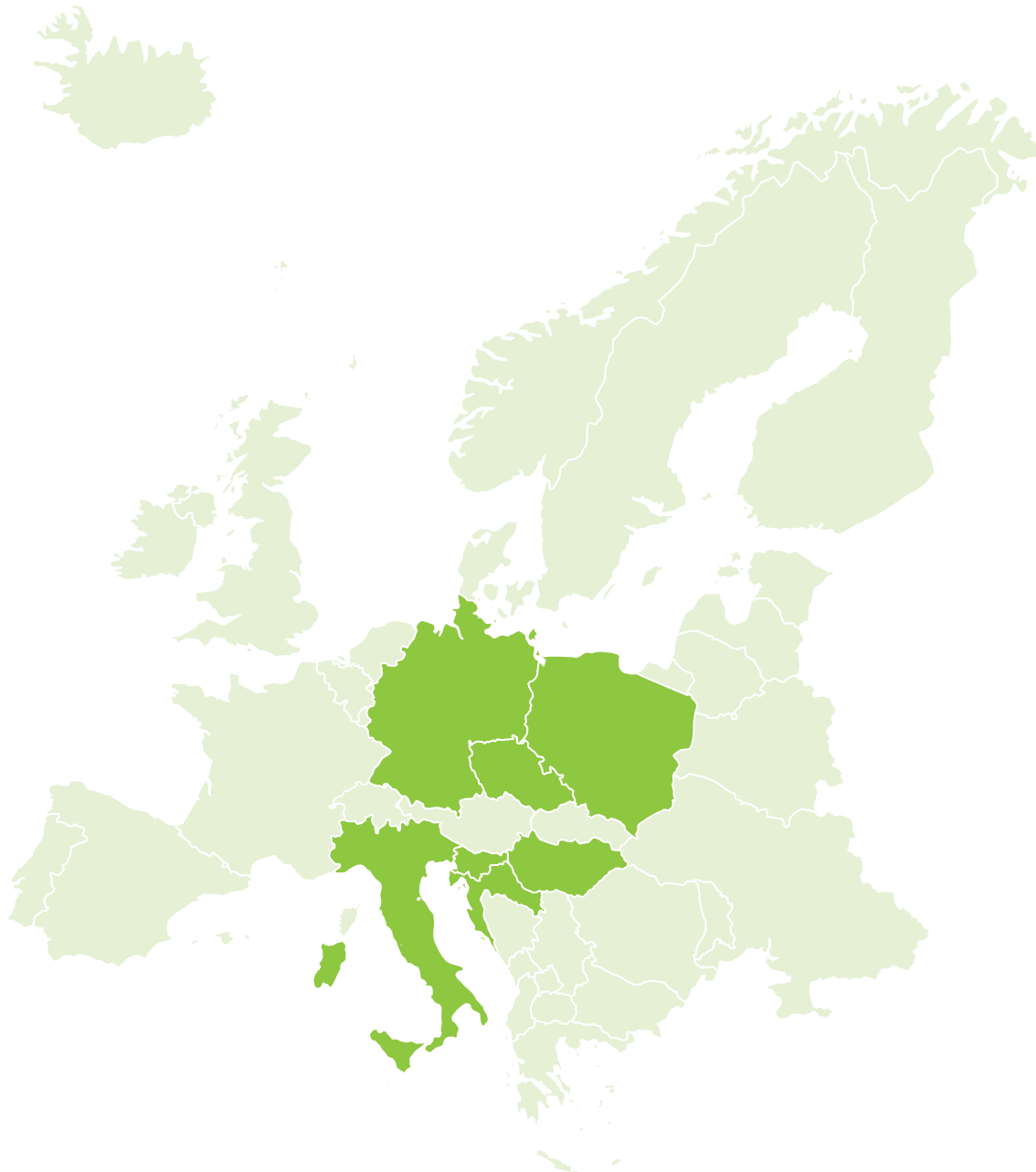
LEGISLATIVA I POLITIKE

ZASNOVANE NA PARTNERSKOM ISTRAŽIVANJU

EUROPA

KONVENCIJE I POVELJE

Međunarodni plan

Različite rezolucije, sporazumi i preporuke Vijeća Europe, Međunarodnog savjeta za očuvanje povijesnih spomenika (ICOMOS) i UNESCO-a reguliraju i promoviraju zaštitu povijesnih spomenika.

- Haška konvencija, od 14. 5.1954.
- Europska kulturna konvencija, od 19.12.1954.
- Međunarodna povelja o očuvanju i restauraciji spomenika i kompleksa, iz 1964.
- UNESCO-va konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine, od 16.11.1972
- Europska povelja o arhitektonskom nasljeđu, od 26.09. 1975.

- Konvencija o zaštiti arhitektonskog nasljeđa Europe, Granada, od 3.10.1985.
- Međunarodna povelja o povijesnom očuvanju, Washingtonska povelja, iz 1987.
- Okvirna konvencija Vijeća Europe o vrijednostima baštine za društvo, Faro, od 27.10.2005.

Postoje i druge regulative koje se tiču kulture općenito, arheološkog nasljeđa, kulturnih krajolika, vrtova, prirodne baštine i uvoza kulturnih dobara. Sve one samo marginalno utječu na prenamjenu kulturne baštine i stoga ovdje nisu odvojeno navedene.

Europa

Sljedeći sporazumi / povelje su relevantni na području prenamjene kulturne baštine u Europi:

- Europska povelja o spomenicima,
- Europska konvencija o zaštiti europskog arhitektonskog nasljeđa

Napomena: Venecijanska povelja iz 1964. (Međunarodna povelja za očuvanje i obnovu spomenika i lokaliteta) smatra se najvažnijim tekstom za očuvanje spomenika diljem svijeta, ali je do današnjeg dana ostala zakonski neobvezujuća i otud nije uključena u ovaj priručnik.

EUROPSKA RAZINA

Konvencija Vijeća Europe o zaštiti arhitektonskog blaga Europe (Sporazum iz Granade) usvojena 3. listopada 1985. u Granadi na 2. Europskoj ministarskoj konferenciji za zaštitu spomenika

Provedba konvencija s zakonski obvezujućim efektima na zemlje članice.

Države potpisnice obvezuju se na registriranje i inventar dobara koja se trebaju zaštititi. Obvezuju se osigurati zakonsku zaštitu i očuvanje, financijsku podršku te zaštitu arhitektonske baštine u susretu sa štetnim okolišnim utjecajima.

- Definiranje termina „arhitektonska baština“
- Registriranje dobara koja treba zaštititi
- Zakonske procedure zaštite
- Popratne mjere
- Sankcije
- Konzervatorske mjere
- Participacija i asocijacije
- Informacije i obuka
- Koordinacija konzervatorskih mjera na europskoj razini
- Zaključne odredbe

Europsku povelju o arhitektonskoj baštini usvojio je Odbor ministara Vijeća Europe, a svečano je proglašena na Kongresu o europskoj arhitektonskoj baštini, održanoj u Amsterdamu od 21. do 25. listopada 1975.

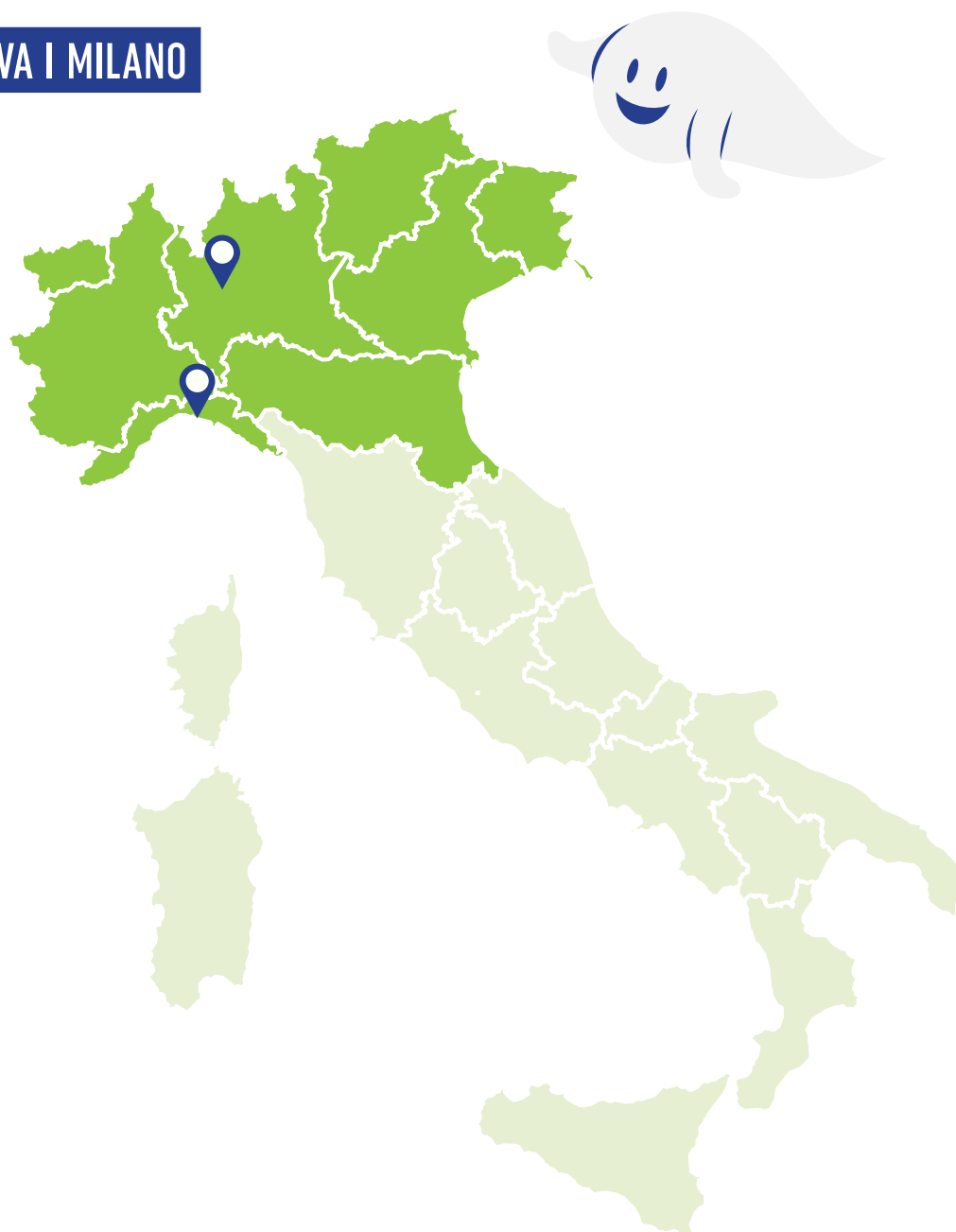
Odbor ministara razmatra, usvaja i proglašava principe sljedeće povelje o spomenicima i baštinskim lokalitetima koju je sastavio Odbor Vijeća Europe:

1. Europsko arhitektonsko nasljeđe ne sastoji se samo do naših najvažnijih spomenika: uključuje i grupu manjih zgrada u našim starim gradovima i karakterističnim selima, kako u njihovom prirodnom tako i u okolišu načinjenom ljudskom rukom.
2. Prošlost utjelovljena u arhitektonskom nasljeđu pruža okoliš koji je neophodan za uravnotežen i potpun život.
3. Arhitektonsko nasljeđe je kapital od nenadomjestive duhovne, kulturne, društvene i ekonomske vrijednosti.
4. Struktura povijesnih centara i lokaliteta pogoduje harmoničnoj društvenoj ravnoteži.
5. Arhitektonska baština treba igrati važnu ulogu u obrazovanju.
6. Ova je baština u opasnosti.
7. Integrirano očuvanje sprječava ove štete.
8. Integrirano očuvanje ovisi o zakonskoj, administrativnoj, financijskoj i tehničkoj podršci.
9. Integralno očuvanje ne može uspjeti bez suradnje svih strana.
10. Europsko arhitektonsko nasljeđe je zajednička imovina našeg kontinenta.

ITALIJA

GENOVA I MILANO

INSTITUCIONALNI OKVIR - ITALIJA

Nacionalna / regionalna razina

Slijedom regulacija što ih je izvršilo Ministarstvo kulturne baštine, aktivnosti i turizma (MKBAT), nacionalna razina je primarno odgovorna za lokalitete nacionalne baštine, a regije i općine za lokalne lokalitete.

U Genovi, primjerice, vrlo važni muzeji (kao Polo Museale di Strada Nuova) ovise direktno o municipalnom financiranju. U ovom slučaju dosljedan dio sredstava dolazi iz privatnog sektora (kulturne fondacije, itd.).

Lokalna razina

Genoveski lokalni urbanistički plan jasno određuje način na koji se arhitektonske i urbanističke modifikacije mogu izvoditi unutar municipalnog područja Genove, čak i kada se radi o spomeničkim lokalitetima od

kulturnog interesa (npr. područje blizu Villa Giustiniani Cambiaso, u distriktu Albaro, što je primjer izvrsne arhitekture iz 1548., a čiji je autor renesansni arhitekt Galeazzo Alessi iz Perugie).

Glavni akteri i njihove uloge

Ministarstvo kulturne baštine, aktivnosti i turizma

Ministarstvo je kreiralo glavni zakon o kulturnoj baštini koji regulira svaki aspekt ove grane. Zakon donosi pravila o uporabi i prenamjeni kulturne baštine te organizira financijsku podršku, kako javnu tako i privatnu.

Regija Ligurija

Regulacija zaštite kulturne baštine iz nekoliko perspektiva. Prepoznavanje uloge privatnog sektora i namjenske dodjele sredstava.

Regija Lombardija

Regulatorna reorganizacija područja kulture, uvođenje novih programa i financijskih alata, ojačali su ulogu volonterstva zahvaljujući privatnim i volonterskim doprinosima.

Ministarstvo ekonomije i financija; Ministarstvo transporta; Ministarstvo regionalnih poslova i autonomije

Dodjela kredita bilo kome iz javnog ili privatnog sektora tako daje donacije povezane s kulturnom baštinom. Pojednostavljenje birokratskih procedura.

Ministarstvo ekonomije i financija; Ministarstvo ekonomskog razvoja; Ministarstvo obrazovanja

Kreiranje nove vrste start-up poduzeća fokusiranih (također) na kulturnu baštinu, regulaciju prostornog planiranja i zaštitu lokaliteta kulturne baštine.

LEGISLATIVA - ITALIJA

NACIONALNA RAZINA

Codice dei beni culturali e del paesaggio ai sensi dell'articolo 10 della legge 6 luglio 2002, n. 137 Decreto Legislativo 22 Gennaio 2004, n. 42

Zakon određuje osnovne propise povezane s kulturnom baštinom te prirodnim i kulturnim krajolikom (Članci 1., 4.). Glavni je

cilj postići željeno očuvanje zajedno s javnom uporabom i očuvanje kulturne baštine.

>> Urbano planiranje

Zakon donosi indikacije kako se kulturna baština može koristiti i prenamijeniti (Članci 6., 10., 20., 45.) te kako njome upravljati (Članci 53., 57., 65., 95.), bez obzira je li riječ o javnom ili privatnom vlasništvu (Članci 102.- 117.).

>> Javno-privatno partnerstvo

Zakon ustanovljava ulogu privatnih građana u skrbi za kulturnu baštinu (Članci 5., 6., 102., 117.). Ohrabrena su privatna partnerstva, ali samo pod izravnom kontrolom MKBAT.

Javna kulturna baština ne smije nikad postati privatna, osim iznimki naznačenih u zakonu (Članci 57.- 65.).

>> Gradnja

Zakon uključuje pravila ticana javnih interesa (Članci 136.- 138.). Kadgod se proglašava da je neki lokalitet od javnog interesa, postoje ograničenja u uvjetima gradnje ili premještanja elemenata.

U ovom slučaju čak i privatni građani moraju surađivati s MKBAT u skrbi za lokalitete kulturne baštine (ili krajolika).

D.L. 31 maggio 2014, n. 83 Convertito in legge, con modificazioni, dall' Čl. 1, comma 1, L. 29 luglio 2014, n. 106. Disposizioni urgenti per la tutela del patrimonio culturale, lo sviluppo della cultura e il rilancio del turismo.

Ovaj zakon kreira novi tip financijske podrške za kulturnu baštinu, zasnovan na kreditnim provizijama za donacije u vezi s kulturnom baštinom (Članak 1).

Zakon uređuje novi strateški plan za kulturnu baštinu te zasniva hitne mjere u vidu pojednostavljenja, transparentnosti i ispravnog upravljanja (Članci 7., 8., 12., 17.).

Decreto legge 12 settembre 2014, n. 133, coordinato con la legge di conversione 11 novembre 2014, n. 164, recante: "Misure urgenti per l'apertura dei cantieri, la realizzazione delle opere pubbliche, la digitalizzazione del Paese, la semplificazione burocratica, l'emergenza del dissesto idrogeologico e per la ripresa delle attività produttive".

Dekret uvodi nekoliko hitnih propisa, poglavito vezano za EU fondove (Članak 12.) i upravljanje istima. Glavni je cilj pojednostaviti administrativne procese te do kraja iskoristiti EU fondove.

Nadalje, iznesena su pravila za unapređenje nekorištenih lokaliteta kulturne baštine (Članci 25., 26., 33.).

Decreto-legge 18 ottobre 2012, n. 179, coordinato con la legge di conversione 17 dicembre 2012, n. 221, recante: "Ulteriori misure urgenti per la crescita del Paese".

Dekret uvodi novi tip start-upa (Članak 25.) koji je orijentiran i na kulturnu baštinu te utvrđuje nova pravila projektnog financiranja. Pored regulacije drugih dijelova, uredba kreira novi standard za marketing

kulturne baštine (Članak 32.) te javno-privatnog partnerstva. Također omogućuje razvoj nekoliko područja kulturne baštine (Članak 34).

Codice del Terzo settore, Decreto Legislativo 3 luglio 2017, n. 117 a norma dell'articolo 1, comma 2, lettera b), della legge 6 giugno 2016, n. 106.

Zakon regulira tijela trećeg sektora koja provode aktivnosti od općeg interesa za postizanje korisnih građanskih, solidarnih i društvenih ciljeva s neprofitnom svrhom.

Regulira volontiranje i povezane aktivnosti, udruge i fondacije trećeg sektora te posebna tijela kao što su udruge za društvenu promociju i filantropska tijela.

REGIONALNA RAZINA- LIGURIJA

Legge regionale 31 ottobre 2006, n. 33 Testo unico in materia di cultura

Ovaj regionalni zakon utvrđuje glavnu svrhu upravljanja kulturnom baštinom (Članak 1.), utvrđujući uloge regionalnih i lokalnih aktera (Članak 2., 4.). Specificira javno-privatne

odnose (Članci 16., 19.) te unapređuje lokalitete lokalne kulturne baštine (Članci 23., 26.) kroz stvaranje posebnog fonda.

REGIONALNA RAZINA LOMBARDIJA

Legge regionale 7 ottobre 2016 - n. 25 Politiche regionali in materia culturale - Riordino normativo

Ovaj regionalni zakon pojednostavljuje i osuvremenjuje legislativu o materijalnoj i nematerijalnoj kulturnoj baštini te ustanovljava glavne svrhe u upravljanju kulturnom baštinom (Članak 1.), određujući uloge regionalnih i lokalnih aktera (Članci 3., 4.

,5.). Specificira javno-privatne odnose (Članci 12., 29., 37.) te ekonomski unapređuje lokalne lokalitete kulturne baštine (Članak 12.) kroz uvođenje novih programa i financijskih alata (Članci 42., 43.).

LOKALNA RAZINA - GENOVA

Provvedimento n. 165, Piano Urbanistico Comunale del Comune di Genova

Ova lokalna mjera regulira kako se zgrade, servisi i zelena područja (u javnom ili privatnom vlasništvu) mogu realizirati, premjestiti ili uništiti unutar područja Genove (Članak 1.).

Određuje i posebna pravila za očuvanje kulturne baštine (Članak 10. bis). Glavni je cilj garantirati obnovu kulturnih lokaliteta unutar plana izgradnje.

Regolamento sulla collaborazione tra cittadini e amministrazione per la cura, la gestione e la rigenerazione in forma condivisa dei beni comuni urbani. Abrogazione del "regolamento sugli interventi di volontariato", approvato con deliberazione del consiglio comunale n. 126 del 22.11.1999

Ove smjernice iznose novi tip javno-privatne suradnje u uporabi i prenamjeni kulturne baštine (Članak 1.). Kreiraju partnerske sporazume s građanima (Članak 4.) dajući im

ključne uloge u očuvanju i skrbi za kulturnu baštinu (Članci 5.- 9.). Smjernice također građanima dodjeljuju porezne olakšice (Članak 10.).

LOKALNA RAZINA - MILANO

Delibera Consiglio Comunale N.16 del 22.05.2012 Piano Governo Territorio (PGT) Comune di Milano

Ova lokalna mjera regulira kako se zgrade, usluge i zelena područja mogu realizirati, premještati ili uništiti na lokalnom području Milana (Članci 5., 10., 11. te 12.- 17.)

Mjera donosi posebna pravila za očuvanje kulturne baštine (Članci 12.- 17.). Glavni je cilj oporaviti postojeći grad: promovirati model uravnoteženijeg i održivijeg urbanog razvoja (Članci 5., 10., 11. te 12.- 17.).

POLITIKE - ITALIJA

Skrb o kulturnoj baštini i korištenje kulturne baštine

Kulturna baština ne smije se vidjeti kao teret, već kao golemi poklon prošlosti i snažna ostavština za budućnost. Zakon mora balansirati između ekonomske inicijative i očuvanja kulturne baštine. U vezi s upravo rečenim, talijanski zakonodavci nastoje intervenirati u svakom aspektu, koristeći pritom nekoliko propisa i Zakon o kulturnoj baštini.

Počevši sa znanjem i svjesnošću o kulturnoj imovini, pa sve do poreznih olakšica i ad-hoc fondova, zakonodavci su kreirali korisni ciklus u kojem umjetnost predstavlja priliku za nalaženje posla i unapređenje turizma.

NACIONALNA RAZINA

Sažetak

Kreiranje glavnog zakona o kulturnoj baštini koji regulira svaki aspekt u tom području.

Zakon donosi propise o uporabi i ponovnoj uporabi kulturne baštine te organizira javnu i privatnu financijsku podršku. Zakon je "temeljna norma" koja regulira kulturnu

baštinu, ali postoje i druge specifičnije regulative u nekim aspektima.

Zakon uvodi stroge propise o optjecaju novca vezanog uz kulturnu baštinu, poglavito zbog sprječavanja bezakonja.

Aktivnosti

Uporaba i ponovna uporaba kulturne baštine uz javni nadzor.

Financiranje

Nacionalni proračunski fondovi i porezne olakšice, osobito kod "umjetničkog bonusa",

privatne donacije.

REGIONALNA RAZINA

Sažetak: Ligurija

Regulacija zaštite kulturne baštine iz nekoliko perspektiva.

Jedan od glavnih ciljeva ovog regionalnog zakona je izgraditi snažno prepoznavanje privatne uloge. Drugi je cilj raspodjela fondova u svrhu zaštite minimalnih razina

kvalitete na ovom području.

Ovaj zakon kreira plan za unapređenje kulturne baštine, identificirajući kulturne lokalitete i institute kojima trebaju skrb i sredstva. Uključeni su i propisi za razvoj nekretnina kulturne baštine.

Sažetak: Lombardija

Regulacija zaštite kulturne baštine iz nekoliko perspektiva. Regija Lombardija promovira integrirano i multi-sektorsko planiranje zasnovano na koordinaciji između javnih i privatnih tijela.

Integrirani kulturni planovi su osmišljeni poradi implementacije i promoviranja integriranih kulturnih intervencija, kako u teritorijalnom opsegu, tako i u pogledu prioriteta pitanja.

Aktivnosti

Regionalne politike u kulturnoj baštini

Financiranje

Regionalna proračunska sredstva

LOKALNA RAZINA

Sažetak: Genova

Glavni je cilj ovih smjernica regulacija prostornog i urbanog planiranja u Genovi. Uredni prostorni razvoj uistinu može zaštititi niz potreba, čak i one koje se tiču kulturne baštine.

Gradski urbanistički plan (GUP) ustanovljuje svaku točku gledišta koja se tiče nekretnina

te regulira plan grada uzimajući u obzir javne i privatne potrebe.

Kao temelj bilo kojeg plana gradnje GUP definira može li se zgrada uopće izgraditi ili čak samo modificirati. Također sadrži i estetska pravila koja se odnose na konstrukcije fasada.

Sažetak: Milano

Ova lokalna mjera donosi specifična pravila za očuvanje kulturne baštine. RIječ je o regulaciji prostornog i urbanog planiranja u Milanu. Glavni je cilj oporaviti postojeći grad, promovirajući uravnoteženiji i održiviji model urbanog razvoja.

U svom planu prostornog upravljanja municipalne vlasti Milana iznose pravila o korištenju i očuvanju kulturne baštine, uz artikulirani sistem poticaja za obnovu zgrada od povijesnog interesa.

Aktivnosti

Lokalne politike na polju kulturne baštine

Financiranje

Lokalna proračunska sredstva

ZAKLJUČAK - ITALIJA

Gledano sa zakonske točke gledišta, na nacionalnoj se razini može zamijetiti porast pažnje spram kreativnih i kulturnih inicijativa (KKI) te zaštite kulturne baštine.

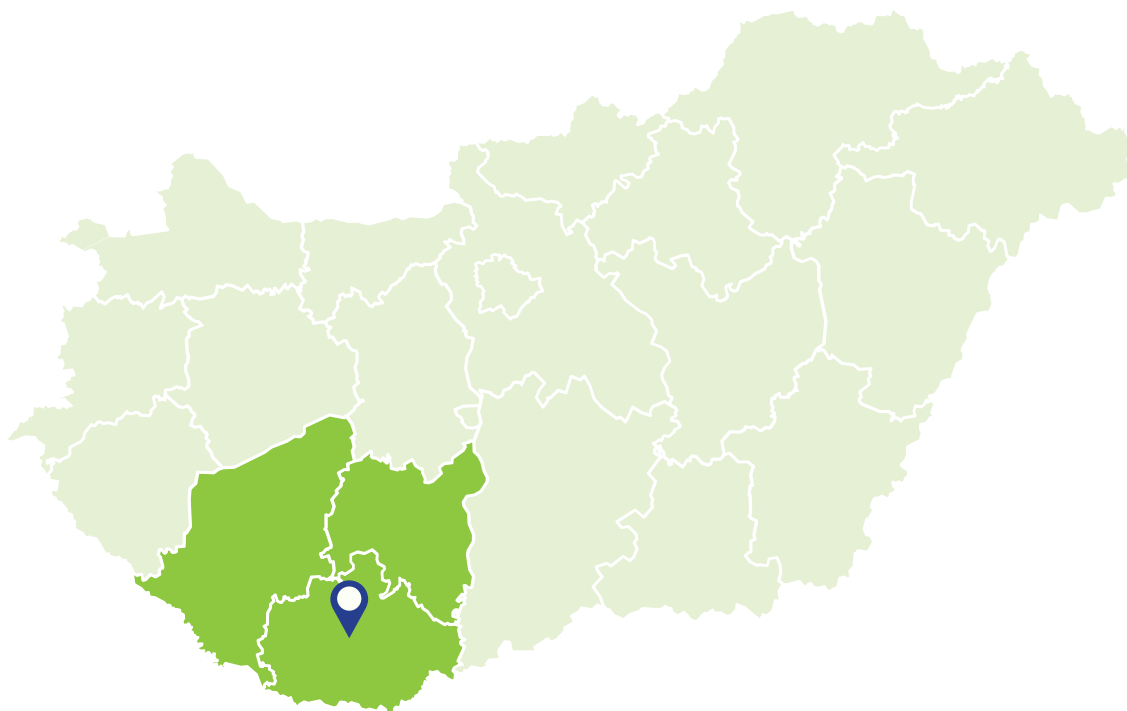
Objavljeni su specifični standardi koji prepoznaju definiciju i ulogu KKI te identificiraju specifične politike unutar ovog sektora, kao što su: identifikacija KKI kao ključnog elementa za oporavak od ekonomske krize i za razvoj, posvećene smjernice i raspodjela proračuna.

Detaljne politike valorizacije kulturne baštine ustanovljavaju olakšavajuće uvjete (npr. subvencionirane najmove) koji se trebaju implementirati kada se neki lokalitet kulturne baštine dodijeli KKI.

MAĐARSKA

PÉCS

INSTITUCIONALNI OKVIR - MAĐARSKA

Nacionalna / regionalna razina

Zaštita i održavanje kulturne baštine (graditeljske, kao i intelektualne) je odgovornost koju dijele brojne vladine institucije, kao što je Državni sekretarijat za

zaštitu kulturne baštine koji je pod nadzorom Ureda premijera, te uredi gradova i općina zaduženi za graditeljstvo i zaštitu baštine.

Lokalna razina

Identifikacija, bilježenje, zaštita, održavanje i razvoj lokalne graditeljske baštine je odgovornost municipalnih vlasti u slučajevima kada nisu uključene nacionalne aktivnosti na zaštiti baštine. Municipalna

vlast donosi odluke o tome koje će zgrade uzeti u zaštitu ili isključiti iz zaštite, kao i o svim povezanim ograničenjima, obvezama i subvencijama.

Glavni akteri i njihove uloge

Ministar za zaštitu kulturne baštine Vladin ured u Budimpešti

Organizira i nadgleda aktivnosti te upravlja ovlaštenim tijelima određenima putem specifične Vladine uredbe. Istovremeno, spomenuta tijela doprinose zadaćama koje izvršava sam ministar.

Odluke i rezolucije tih tijela u pripremnom stadiju pregledava savjetodavno tijelo koje po potrebi pruža pomoć.

Ovlaštena tijela nude svoju ekspertizu i savjete u svrhu podrške zaštiti baštine.

- Stupanje na snagu
- Pridržavanje propisa
- Kontrola
- Korištenje pomoći
- Sankcije

Lokalna (municipalna) vlast – Lokalna uprava Županije Pécs

Glavni gradski arhitekt

Donosi odluke o lokalnoj zaštiti. Uredba gradskog vijeća popisuje graditeljsku baštinu i dodjeljuje specificiranu sumu za podršku.

Lokalna vlast obvezna je dostaviti nacrt bilo kakve regulacije o obustavljanju lokalne zaštite, a koje je van dosega procedure urbanog razvoja, nadležnom tijelu za zaštitu baštine.

- Izdavanje službene autorizacije
- Pridržavanje nacionalnih propisa

LEGISLATIVA - MAĐARSKA

NACIONALNA RAZINA

LXIV. Zakon o zaštiti kulturne baštine

Zaštita graditeljskog nasljeđa ozakonjena je specifičnim zakonom, ali je dijelom uključena i u Zakon o graditeljstvu (Zakon LXXVIII. iz 1997.). Prema ovom zakonu, graditeljska baština mora se raspodijeliti na:

- a) međunarodnu
- b) nacionalnu
- c) lokalnu

razinu te ju shodno tome treba održavati, štiti i koristiti. Zakon imenuje institucije koje su odgovorne za implementaciju zakona na odgovarajućim razinama te definira i općenite uloge svake pojedine razine.

LXXVIII. Zakon o zaštiti i formiranju izgrađenog okoliša iz 1997.

Ovo je općeniti okvir za graditeljstvo, čiji je dio i zaštita baštine. Definira ciljeve zaštite baštine, specificirajući koje su vladine institucije odgovorne za određenu vrstu

graditeljske baštine (npr. lokalnim vlastima je dodijeljena zaštita baštine koja je važna na lokalnoj razini).

Zakon LXIV. iz 2001. 496/2016. (XII. 28.) Vladina uredba o propisima za zaštitu baštine

Zakon LXXVIII. iz 1997. Arhitektonski spomenici trebaju se koristiti na dostojan način, uzimajući u obzir povijesnu vrijednost i izvornu funkciju zgrade. Nove funkcije ne smiju ugroziti zaštićene vrijednosti.

Spomenik ili baština trebaju biti predstavljeni javnosti, uzimajući u obzir interese vlasnika i trenutnu uporabu.

Uporaba zgrade ne smije ugroziti povijesne vrijednosti. Kod odabira između tehničkih, ekonomskih i funkcionalno ekvivalentnih modifikacija, treba preferirati one najmanje štetne.

Tijekom rekonstrukcije i uporabe a investitor mora omogućiti reintegraciju povijesno povezane imovine i dijelova imovine. Dijelovi, oprema i pripojenja koji su uklonjeni, a mogu se pronaći, trebaju biti vraćeni na izvorno mjesto.

Noviji dodaci, pripojenja ili nove zgrade na parceli koja sadrži arhitektonsku baštinu ne smiju nikad ugroziti autentičnost, opstanak i izgled spomenika.

Spomenik se ne smije u cijelosti demontirati.

LOKALNA RAZINA

Lokalni građevinski propisi

Regulacija zona zaštićene baštine

Zone zaštićenih baštinskih naselja

Ograničenja na polju općenite zaštite okoliša i druga ograničenja

Zadaće izdavanja dozvola, povjeravanja mandata i nadzora

Specijalni regulatorni zahtjevi primjenjuju se za naročite vrste zgrada i arhitektonske baštine

POLITIKE - MAĐARSKA

LOKALNA RAZINA

Sažetak

- Lokalna vlast donosi odluke o lokalnoj zaštiti. 4. Profesionalni zahtjevi za gradnju na zgradama i lokalitetima zaštićene baštine
- Lokalna uprava Pécs, generalni sastanci 37/2002. (VI. 28.) 5. Očuvanje, subvencioniranje i uvjeti takve podrške za zgrade pod lokalnom zaštitom
1. Opće odredbe
 2. Kategorije lokalne zaštite
 3. Nastanak i istek lokalne zaštite

Aktivnosti

Uredba koju je donijelo gradsko vijeće nabraja baštinu pod lokalnom zaštitom i dodjeljuje specificiranu svotu za podršku.

Financiranje

Renovaciju ili očuvanje financira vlasnik. (u visini od maksimalno 50 % ili 3.200 eura godišnje).
Lokalna vlast pruža financijsku podršku

ZAKLJUČAK - MAĐARSKA

Zaštitu kulturne baštine financira mađarska vlada, premda postoje mnogi slučajeva gdje su dodatno korišteni europski ili drugi vanjski fondovi (npr. Norveška potpora, UNESCO-va svjetska baština) kako bi se postigli specifični ciljevi. Ova financijska pozadina dopunjuje se prigodnim doprinosima od strane lokalnih vlasti.

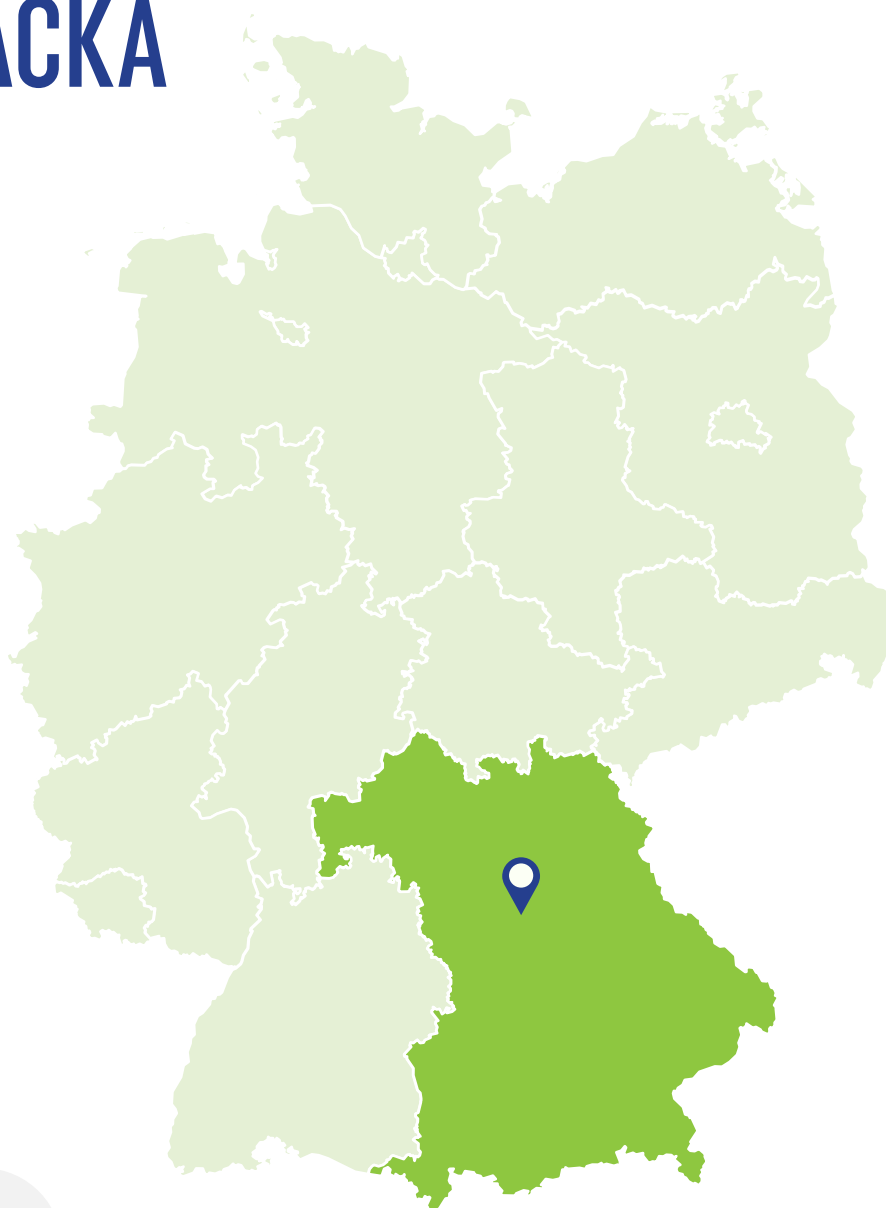
Tijekom osam godina nije postojala specifična politika koja bi bavila zaštitom baštine.

Do prosinca 2011. stanoviti baštinski lokaliteti, specificirani aneksom Zakona LXIV. iz 2001., mogli su biti samo vlasništvu države, budući da je zakon zahtijevao da država posjeduje svaku imovinu navedenu zakonom. Ovo je značilo da je privatni sektor bio u cijelosti isključen iz baštinskih lokaliteta te je sudjelovao samo u svojstvu izvođača, dobavljača ili pod-izvođača. U prosincu 2011. ovaj je zakon promijenjen, tako da država više nije morala posjedovati navedenu imovinu.

NJEMAČKA

NÜRNBERG

INSTITUCIONALNI OKVIR - NJEMAČKA

Nacionalna / regionalna razina

Legislativa na polju zaštite spomenika provodi se unutar postojećih vertikalnih administrativnih struktura koje predvodi nacionalno federalno zakonodavno tijelo, a potom i federalne države i municipalna tijela.

Prema podjeli odgovornosti između federalne vlade i federalnih država, zaštita i očuvanje zgrada kulturne baštine je jedna od

inherentnih zadaća federalnih država. One implementiraju zakon u terminima sadržaja i administracije, a u skladu s nacionalnim zakonom o zaštiti spomenika. Federalna vlada u suštini vrši ulogu sufinanciranja, koja proizlazi iz bjelodane potrebe da se očuvaju i restauriraju vrijedni nacionalni kulturni spomenici.

Lokalna razina

Svi upiti, mjere i zahtjevi za financiranje i planiranje moraju se prvo riješiti na lokalnoj razini. Stoga, moraju se prvo adresirati na grad ili općinu. Obično se ovo tiče nižeg

nadležnog tijela za zaštitu spomenika (Untere Denkmalschutzbehörde), tj. nadležnog tijela za graditeljstvo (Bauordnungsbehörde) u Nürnbergu.

Glavni akteri i njihove uloge

Nacionalni – Federalni institut za graditeljstvo, urbanističke poslove i prostorno istraživanje

Kroz razvoj programa Zaštite urbanih spomenika (Städtebaulicher Denkmalschutz) - a u sklopu unapređenja razvoja gradova - federalna vlada, federalne države i municipalne vlasti susreću se sa svojim odgovornostima za arhitektonsku kulturnu baštinu.

Regionalni – Ministarstvo obrazovanja, kulture, znanosti i umjetnosti države Bavarske

Najviše nadležno tijelo u Bavarskoj je Država Bavarska.

Osim ako je drugačije specificirano, niža tijela za zaštitu spomenika odgovorna su

za provedbu Zakona o zaštiti spomenika. Samo u slučajevima Članka 73., stavka 1. Bavarskih graditeljskih regulativa (BayBO) viša nadležna tijela zamjenjuju ona niža.

Regionalni / lokalni – niža tijela nadležna za zaštitu spomenika

Kada je riječ o graditeljskim mjerama na arhitektonskim, umjetničkim ili zemljišnim spomenicima koji su predmetom traženja odobrenja, niže tijelo za zaštitu spomenika ispituje da li dotične utječu na interese zaštite kulturne baštine.

Lokalni – tijela nadležna za graditeljstvo

Procesiranjem prijava za potpore rukovode tijela nadležna za graditeljstvo, s izuzetkom prijava na Njemačku fondaciju za zaštitu spomenika.

LEGISLATIVA - NJEMAČKA

NACIONALNA RAZINA

Federalni zakon o gradnji (Baugesetzbuch - BauGB)

Federalni zakon o gradnji je najvažniji zakon u Njemačkoj u pogledu građevinske problematike, a ujedno je i najvažniji izvor planiranja urbanističkog razvoja.

Kadase pripremaju generalni planovi gradnje, moraju se uzeti u obzir interesi kulturne baštine, zaštita i očuvanje spomenika, kao i izgled grada ili odgovarajućeg krajolika. Ovo napose uključuje distrikte, ulice i trgove od povijesne ili umjetničke vrijednosti, kao i one od značaja za urbanistički razvoj.

>> Urbanističko planiranje

Zakon definira kriterije evaluacije potrebe za rehabilitacijom te postavlja generalne ciljeve za takve mjere. Također regulira i

participaciju uključenih strana. Javna sredstva za regeneraciju zahvaćenih urbanih distrikta ili općina se od 1971. provodi kroz federalni program i program federalnih država nazvan Städtebauförderung. Dio potonjeg je i program nazvan Städtebaulicher Denkmalschutz, koji je osmišljen za gradove s povijesnim gradskim jezgrama.

>> Javno-privatno partnerstvo

Suradnja s privatnim strankama, § 11. Ugovora o urbanističkom razvoju: municipalne vlasti mogu zaključiti ugovore o urbanističkom razvoju s privatnim strankama. Ovi ugovori moraju biti u pisanom obliku, a njima ugovorene usluge moraju na razuman način uzimati u obzir sve okolnosti.

Zakon o oporezivanju prihoda (Einkommenssteuergesetz - EstG)

§7i, 10f, 10g reguliraju veća smanjenja i veće porezne olakšice za vlasnike povijesnih

spomenika i zaštićenih kulturnih dobara.

REGIONALNA RAZINA

Bavarski Zakon o zaštiti spomenika (Bayerisches Denkmalschutzgesetz - BayDSchG)

Ovaj zakon predstavlja zakonsku osnovu za zaštitu kulturne baštine (očuvanje spomenika) u Bavarskoj.

Zakon definira identifikaciju i određivanje spomenika, regulira odgovornosti, pruža informacije o mogućim tipovima korištenja

tih zgrada te određuje koje su mjere podložne dobivanju odobrenja. Također iznosi i mjere na čije poduzimanje vlasnici zgrada mogu biti prisiljeni.

Zakon regulira i sufinanciranje građevinskih mjera te porezne olakšice.

POLITIKE - NJEMAČKA

Očuvanje i obnova njemačke kulturne baštine

Očuvanje i obnova kulturnih spomenika u Federalnoj Republici Njemačkoj bila je i još je uvijek jedan od suštinskih zadataka kulturne politike u Federaciji. Glavni teret, poradi svojih kompetencija, podnose federalne države. Ipak, znatni resursi dolaze i od municipalnih vlasti, crkava i fondacija, kao i iz privatnog sektora.

NACIONALNA RAZINA

Sažetak

Program nacionalno vrijednih kulturnih spomenika (National wertvolle Kulturdenkmäler) kreiran je kao podrška očuvanju povijesnih spomenika poput zgrada i zemljišnih spomenika, povijesnih

parkova i vrtova, a koji su osobito važni poradi arhitektonskih, povijesnih ili znanstvenih postignuća. Između 1950. i 2014. oko 640 kulturnih spomenika očuvano je i obnovljeno, uz trošak od oko 353 milijuna eura.

Aktivnosti

Financiranje Programa zaštite spomenika, financiranje iz Posebnog investicijskog programa, političke preporuke, konferencije

i publikacije, dodjela Njemačke nagrade za očuvanje spomenika

Financiranje

Federalna sredstva dodjeljuju se prema relevantnim proračunskim regulacijama unutar granica godišnjih proračunskih resursa. U pravilu, metoda financiranja od strane federalne vlade sastoji se samo u

djelomičnom financiranju. Prijavitelji moraju u potpunosti iskoristiti svoje financijske resurse unutar granica koje se smatraju razumnima.

REGIONALNA / LOKALNA RAZINA

Sažetak

Smjernice za dodjelu sredstava za zaštitu i očuvanje spomenika

Aktivnosti

- Savjeti i pomoć u pitanjima vezanim za očuvanje spomenika
- Praktična zaštita spomenika
- Financiranje mjera

Financiranje

Potpore Državnog ureda za zaštitu spomenika

Subvencije i zajmovi iz kompenzacijskih fondova (E-fondovi)

Subvencije i zajmovi Bavarske državne fondacije

Lokalni i regionalni entiteti (municipalne vlasti, distrikti i regije)

KfW Förderbank – Kreditanstalt für Wiederaufbau (Njemačka korporacija za rekonstrukcijske zajmove)

Zaštita kulturne baštine kroz mjere urbanog razvoja (Städtebaulicher Denkmalschutz)

Ovaj su program pokrenuli nacionalna federalna vlada i vlade njemačkih federalnih država sa svrhom zaštite povijesnih gradskih centara od ekstenzivnog propadanja te očuvanja centara kao arhitektonskih kompleksa onkraj karakteristika pojedinih zgrada. U početku je primarni cilj programa bio osigurati postojeću građevinsku strukturu zgrada u unutrašnjim gradovima. Kasnije su u prvi plan sve više počeli izbijati funkcionalno jačanje i održiva revitalizacija starih gradskih područja. Godine 2009. program je uveden i u tzv. "starim federalnim državama".

NACIONALNA RAZINA

Sažetak

Razvijajući program federalne Vlade, federalne države i municipalne vlasti suočavaju se s vlastitom odgovornošću za

arhitektonsku kulturnu baštinu. Očuvanje i budućnosti okrenut razvoj ove baštine predstavlja jasan javni interes.

Aktivnosti

Očuvanje zgrada i kompleksa od povijesnog, umjetničkog ili urbanističkog značaja, a koje

vrijedi zadržati.

Financiranje

Od lansiranja programa 1991. pa do 2013. federalna vlada osigurala je otprilike 2.23

milijarde eura u sredstvima fondova za mjere zaštite urbanističkih spomenika.

REGIONALNA / LOKALNA RAZINA

Sažetak

Smjernice za promociju urbanog razvoja
Podržana od strane Europske Unije i
njemačke federalne vlade, Federalna država
Bavarska unapređuje mjere urbane obnove.

Vlada postavlja okvir za podršku i traži od
municipalnih vlasti da unutar zadanog roka
podnesu svu potrebnu dokumentaciju za
prijave.

Aktivnosti

Ojačati unutarnje gradove kao i centre
distrikta.

Kontinuirani razvoj urbanih i lokalnih distrikta
s distinktivnim društvenim, ekonomskim i
ekološkim razvojnim zahtjevima.

Implementacija ili obnova održivih urbanih
strukture u područjima koja trpe značajan
gubitak funkcije, osobito u slučaju pustoši ili
visoke količine slobodnog prostora.

Financiranje

Financiranje se realizira u obliku potpore.

Maksimalni iznos potpore je 60% dopuštenih
troškova za pojedinu mjeru ili maksimum od
50% troškova ukupnih mjera.

ZAKLJUČCI - NJMEAČKA

Premda očuvanje, rehabilitacija i popravak nabrojenih zgrada uglavnom predstavlja dužnost (privatnih) vlasnika, zaštita spomenika u Njemačkoj uživa status visoke relevantnosti. Razlog takvom statusu nije samo obuhvatna legislativa. Uz podršku stručnjaka federalna vlada, federalne države i municipalne vlasti izvršavaju svoje odgovornosti, isporučujući savjete, dobra i sredstva.

Glavni fokus leži na očuvanju individualnih karakteristika zgrada, kompleksa i cijelih gradova.

Privatni su financijski resursi - čak i kad se kombiniraju s poreznim olakšicama - rijetko dovoljni za obnovu ili čak samo modernizaciju zgrade s popisa, što se provode prema strogim propisima.

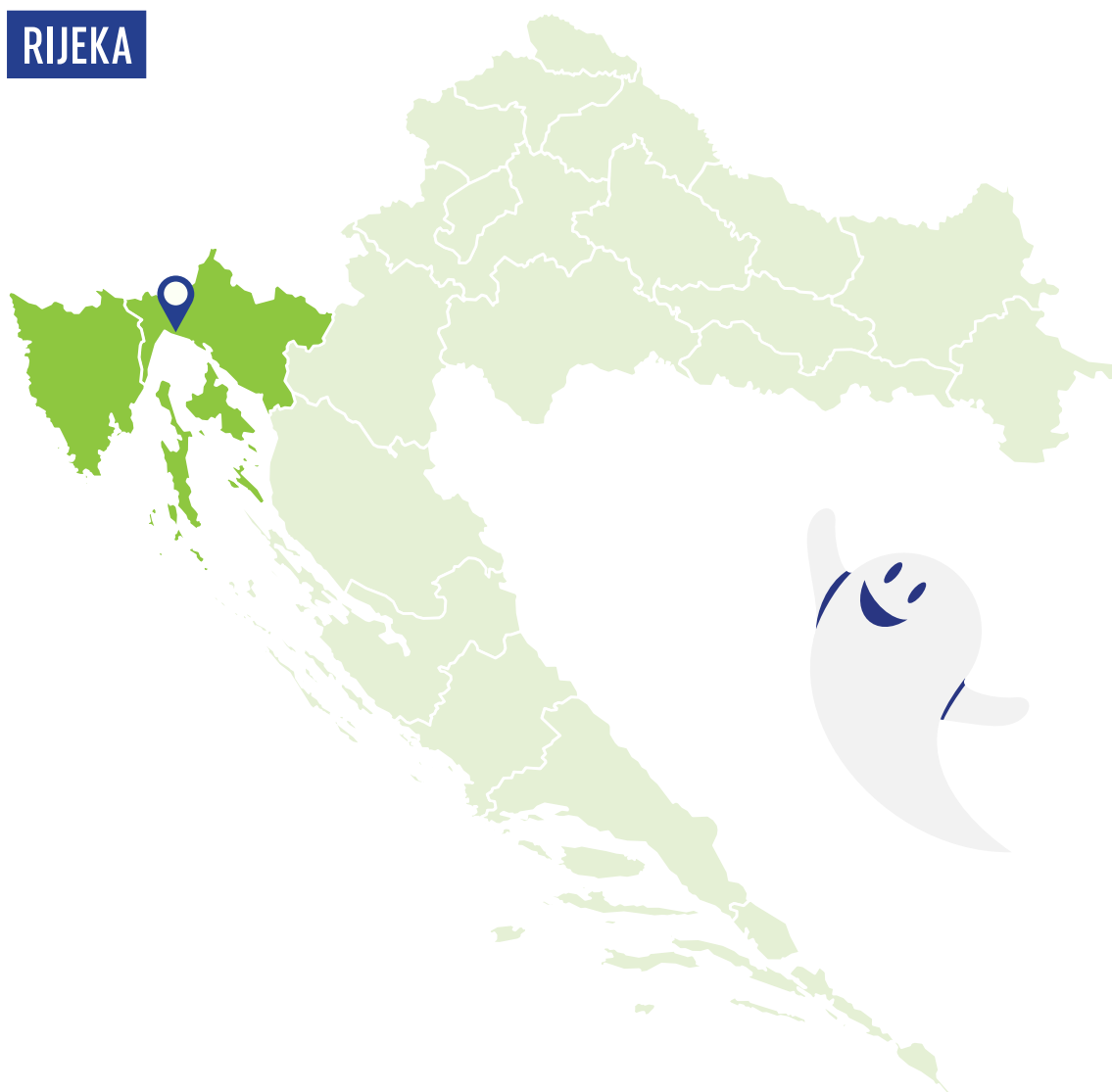
Pored službene potvrde i uvrštenosti na službeni spisak, mora se dokazati da je objekt vrijedan očuvanja i da planirane mjere udovoljavaju propisima za zaštitu spomenika.

Vlasnik (privatni) je uvelike ovisan o lokalnim nadležnim tijelima, čije je odobrenje preduvjet za sve daljnje mjere.

HRVATSKA

RIJEKA

INSTITUCIONALNI OKVIR - HRVATSKA

Nacionalna razina

Nacionalna legislativa i nacionalne institucije imaju prvenstvenu odgovornost u zaštiti kulturne baštine. Financiranje s nacionalne razine blisko je povezano s registrom kulturne baštine Republike Hrvatske, budući da kulturna baština na tom spisku ima prioritet

kad je riječ o financiranju, uz kulturnu baštinu u državnim institucijama – muzejima, arhivima, knjižnicama... Izravno nacionalno financiranje provodi se kroz konzervatorske urede koji su pod nadležnošću Ministarstva kulture, ali su locirani u hrvatskim gradovima.

Regionalna razina

Hrvatske županije, gradovi i općine nemaju autonomiju donošenja zakona, ali mogu donositi svoje vlastite regulative, politike

i strateške dokumente koji moraju biti poravnati s nacionalnim zakonima.

Lokalna razina

Lokalna vlast je odgovorna za izdavanje lokacijskih dozvola, građevinskih dozvola, potvrda o zemljišnim česticama, za provođenje tehničkih inspekcija građevina i

izdavanje dozvola te drugih akata povezanih s implementacijom prostornog planiranja i graditeljskih dokumenata u gradovima.

Glavni akteri i njihove uloge

Ministarstvo kulture

Ministarstvo graditeljstva i prostornog planiranja

Regionalni odjel

Grad Rijeka

LEGISLATIVA - HRVATSKA

NACIONALNA RAZINA

Zakon o zaštiti i očuvanju kulturne baštine

Zakon o očuvanju i zaštiti kulturne baštine regulira tipove kulturne baštine, zaštitu kulturne baštine, obveze i prava vlasnika kulturne baštine, mjere za zaštitu i očuvanje kulturne baštine, izvođenje radova na zaštiti i očuvanju kulturne baštine, provođenje

administrativnih i inspekcijskih poslova, djelovanje i doseg hrvatske Uprave za zaštitu kulturne baštine, financiranje zaštite i očuvanja kulturne baštine, kao i druga pitanja na polju zaštite i očuvanja kulturne baštine.

Zakon o prostornom planiranju

Kulturna baština je zastupljena u Zakonu o prostornom planiranju, i to na nekoliko razina. U Članku 2. ovog zakona, prva razina je ona koja propisuje da kulturna dobra moraju biti uključena u prostorno planiranje. Druga razina je uključivanje kulturnih dobara u ciljeve prostornog planiranja (Članak 6.)

kao i principa (Članak 10.) razvoja prostorne održivosti i izvrsnosti u graditeljstvu. Treća razina uključuje reference na Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske kao posebne kategorije dobara kad je riječ o uključivanju u prostorne planove (Članak 36.).

Zakon o graditeljstvu

Zakon o graditeljstvu uključuje kulturna dobra u nekoliko segmenata. Prvi segment referira na slučajeve odstupanja od temeljnih

graditeljskih zahtjeva, što je slučaj s kulturnim dobrima popisanim u Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske (Članak 16.).

POLITIKE - HRVATSKA

Strategija razvoja Primorsko-goranske županije

Sažetak

Dio mjera za jačanje kompetitivnosti malih i srednjih poduzetnika, kreiranje prilika za investiranje i razvoj poduzetničke strukture.

Moguć i kao model financiranja (osobito u kontekstu mjera III.6. i IV.6., a u vezi s razvojem otoka, obale i Gorskog Kotara).

Strategija razvoja Grada Rijeke

Sažetak

Revitalizacija industrijske i tehničke baštine Grada Rijeke prema financijskim

mogućnostima

Očekivane mjere

1) Zaštita (kroz procjenu ugroženosti, liste prioriteta i izvršenih radova na lokalitetima)	4) Omogućivanje pristupa za javnost i turiste
2) Izrada plana upravljanje lokalitetima u vlasništvu Grada Rijeke	5) Suradnja s akterima iz područja kao što su znanost, kreativne industrije i poduzetništvo
3) Suradnja s vlasnicima lokaliteta koji nisu u vlasništvu grada Rijeke, s ciljem revitalizacije i upravljanja	

ZAKLJUČCI - HRVATSKA

Zakon o zaštiti i očuvanju kulturne baštine ne sadrži reference na upravljanje kulturnom baštinom. Zakon regulira samo slučajeve koncesije u kojima je država, lokalna ili regionalna vlast vlasnik nekog dobra kulturne baštine, uz upravljačke obveze javne institucije koja je vlasnik nekog dobra kulturne baštine. Međutim, čak i u tim slučajevima zakon ne pojašnjava modele i metode upravljanja.

Grad Rijeku učinio je ponovnu uporabu kulturne baštine jednim od svojih strateških ciljeva, što je prepoznato i u Strateškom planu razvoja kulturnog turizma kojeg je izradila turistička zajednica Grada Rijeke, kao i u strateškom planu Županije.

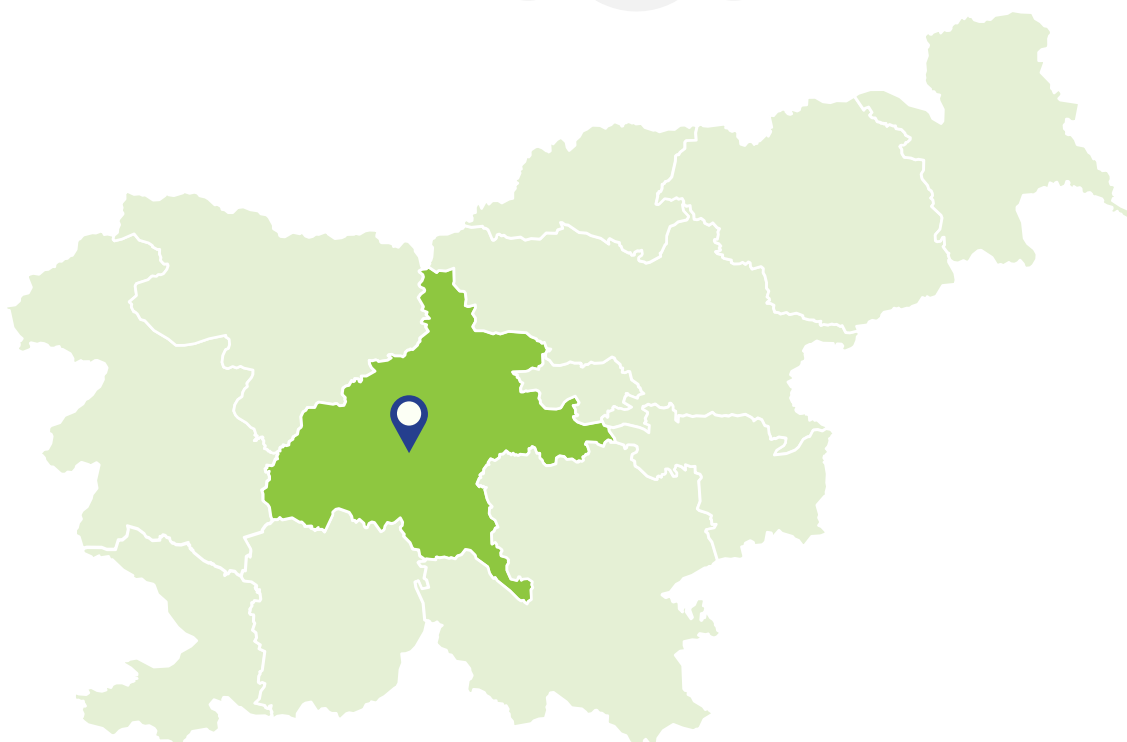
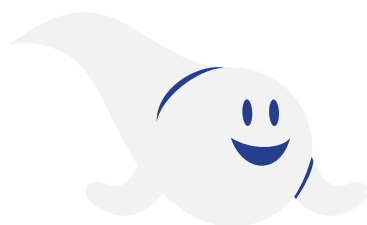
Regulacije koje se tiču kulturne baštine ne odnose se na osobite tipove kulturne baštine, a otud isto tako ne zahvaćaju industrijsku baštinu. Sadržaj zakona koji se usko referira na industrijsku baštinu uključuje identifikaciju industrijske baštine kao nepokretne kulturne baštine.

Nedostaje sistematski i sveobuhvatan pristup revitalizaciji industrijske baštine, zajedno s jedinstvenim planom realizacije, funkcioniranja, plana za revitalizacijske faze i - što je najvažnije - planom upravljanja, uz realistični financijski plan koji bi predvidio metode financiranja i održivost pojedinih prostora i projekata.

SLOVENIJA

LJUBLJANA

INSTITUCIONALNI OKVIR - SLOVENIJA

Nacionalna razina

Zaštita kulturne baštine spominje se u slovenskom Ustavu, pa otud ima visoku idejnu vrijednost.

Slovenska država, predstavljena prije svega Ministarstvom kulture, upravlja subvencijama namijenjenima zaštiti kulturne baštine. Općenito, primarna odgovornost za financiranje zaštite kulturne baštine leži na nacionalnoj razini. Država financira

nacionalne javne institucije, javne programe nevladinih udruga te projekte od važnosti za čitavu Sloveniju.

Općenito se legislativa postavlja na nacionalnoj razini, pri čemu su nacionalna i lokalna razina odgovorne za njenu implementaciju, sukladno svojim jurisdikcijama.

Lokalna razina

Budući da zemlja nije podijeljena u regije, municipalne jedinice djeluju kao osnovne jedinice samouprave. Na lokalnoj razini se

financiranje zaštite kulturne baštine zasniva na lokalnim kulturnim programima, ali su sredstva vrlo ograničena.

Glavni akteri i njihova uloga

Ministarstvo kulture (Uprava za kulturnu baštinu)

je odgovorno za provođenje kulturne politike i osiguranje zaštite baštine, u suradnji s drugim ministarstvima i lokalnim jedinicama samouprave. Ono također i nadgleda nacionalne baze podataka i informacijske sustave koji se bave spomenicima i kulturnom baštinom.

Ministarstvo okoliša i prostornog planiranja priprema zakone, politike i druge instrumente na polju prostornog planiranja i gradnje.

Institut za zaštitu kulturne baštine

odgovoran je za administrativne zadaće, a uz to se brine za: identifikaciju, evaluaciju i dokumentiranje baštine, pripremu

prijedloga za registraciju baštine i definiranje spomenika, pripremu monitoringa konzervatorskih planova i restauracijskih projekata, arheološka istraživanja, edukativne i promotivne aktivnosti. Institut propisuje uvjete i dodjeljuje odobrenja za intervencije na nepokretnoj imovini.

Municipalne vlasti

popisuju lokalno značajne spomenike, odlučuju o načinu zaštite baštine unutar procesa prostornog planiranja, raspodjeljuju financijska sredstva, određuju spomenike od lokalne važnosti te preuzimaju pravo prvokupa kada se spomenici od lokalne važnosti prodaju. Urbane municipalne vlasti mogu također vršiti i prenesene državne administrativne zadaće koje se odnose na razvoj grada.

LEGISLATIVA - SLOVENIJA

NACIONALNA RAZINA

Zakon o zaštiti kulturne baštine (2008.)

Zakon definira nepokretnu, pokretnu i živuću kulturnu baštinu. Određuje ustanovljavanje zaštite, intervencije, korištenje, upravljanje i druge akcije u odnosu na baštinu kao što su prava prvokupa i izvlaštenje, financiranje posebnih zaštitnih mjera, registracija i

dokumentacija, zaštita baštine u razvojnim planovima, zadaće javnih ureda za zaštitu, implementaciju aktivnosti zaštite na osnovu prava vlasništva i ugovora, ulogu nevladinih organizacija na području zaštite te inspekcije i sankcije u slučaju povrede propisa.

Zakon o provedbi javnih interesa na polju kulture (2002.)

Ovdje se regulira odnos između države i lokalne samouprave na području kulture. Zakon predviđa zaštitu namjenske uporabe kulturnih objekata u javnom vlasništvu,

održavanje javne kulturne infrastrukture te unapređenje prostornih uvjeta za kulturne i umjetničke aktivnosti.

Zakon o javno-privatnom partnerstvu

Općenito govoreći, zakon regulira svrhu i principe privatnih investicija u javne projekte

i/ili javno sufinanciranje privatnih projekata koji su od javnog interesa.

Zakon o graditeljstvu

Ovaj zakon regulira uvjete za gradnju svih objekata. Ukoliko je zgrada zaštićena u skladu s regulacijama koje propisuju zaštitu

kulturne baštine, radovi se moraju izvoditi u suradnji s tijelom odgovornim za zaštitu kulturne baštine.

POLITIKE - SLOVENIJA

NACIONALNA RAZINA

Sažetak

Nacionalni program za kulturu 2014.-2017. glavni je strateški dokument za planiranje razvoja kulturnih politika. Premda se primarno fokusira na formalne uvjete za implementaciju, program pokušava odrediti

mjere koje efikasno odgovaraju na glavne izazove u područjima kulture i kulturnih industrija, uključujući očuvanje kulturne baštine.

Aktivnosti

- Stvaranje kvalitetnog programa o svjesnosti važnosti kulturne baštine kao i osiguravanja dostupnosti kulturne baštine svim grupama posjetitelja.
- Pedagoški i andragoški programi u muzejima.
- Ažuriranje i dopunjavanje profesionalnih, zakonskih i financijskih okvira za integrirano očuvanje kulturne baštine.
- Osnaživanje znanstvenih i tehnoloških istraživanja te inovacija vezanih za iskorištavanje potencijala tradicionalnih tehnika i proizvoda, a u svrhu razvijanja novih proizvoda i usluga.

Financiranje

Nacionalni proračunski fond

Potpore Operativnom programu za implementaciju EU kohezijskih politika 2014. - 2020.

LOKALNA RAZINA

Sažetak

Održiva urbana strategija Grada Ljubljane 2014. - 2020., uz pripadajući Implementacijski plan za održivu urbanu strategiju, predstavljaju primjer lokalnih napora i politika. Strateški razvojni ciljevi Grada Ljubljane ciljaju na očuvanje već prepoznate kvalitete života u gradu, uz osnaživanje

potrebnih razvojnih aktivnosti, prikladnih vremenu u kojem živimo. Strategija kulturnog razvoja Grada Ljubljane 2016.- 2019. također uključuje i poglavlje o zaštiti kulturne baštine. Do 2019. se predviđa sustav unapređenja upravljanja arheološkom baštinom na širem području Ljubljane.

Aktivnosti

Strategiju čini 46 prioriternih projekata uz 85 (drugih) projekata. Implementacija i restauracija održivih urbanih struktura u

područjima značajnog gubitka funkcije, osobito u slučaju pustoši i visoke stope ispražnjenosti.

Financiranje

Lokalni, nacionalni i europski fondovi

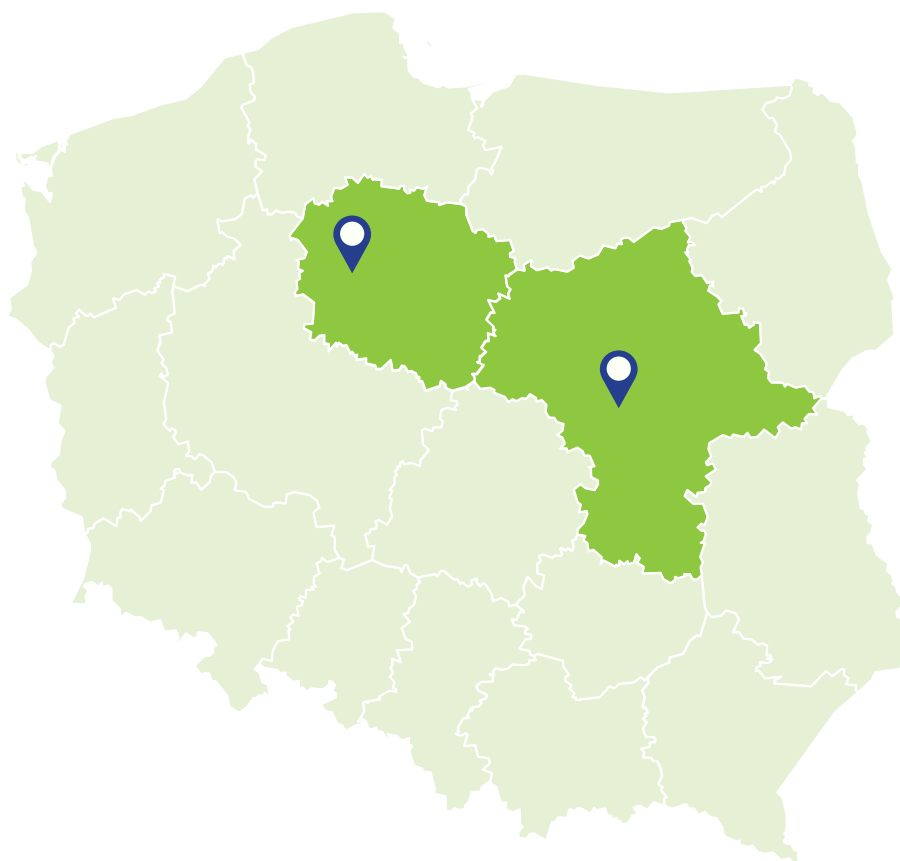
ZAKLJUČCI - SLOVENIJA

Kulturna baština je moćan čimbenik u društvenom, ekonomskom, okolišnom, teritorijalnom i kulturnom razvoju, kako kroz aktivnosti koje generira, tako i kroz politike koje ga podupiru. Stoga je potreban integrirani pristup koji se fokusira na očuvanje, zaštitu i promociju baštine na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini. Budući da je financiranje kulture od strane Europskih strukturnih i investicijskih fondova u razdoblju 2014. - 2020. vrlo ograničeno, količina državnih subvencija u sljedećim će se godinama značajno smanjiti. Stoga bi bilo vrlo preporučljivo da Strategija slovenske kulturne baštine poradi na suradnji između ministarstava i municipalnih vlasti.

POLJSKA

VARŠAVA I BYDGOSZCZ

INSTITUCIONALNI OKVIR - POLJSKA

Nacionalna razina

Uloga države kao entiteta odgovornog za skrb o kulturnoj baštini proizlazi iz najvišeg zakona Poljske. Prema Članku 5. poljskog Ustava, Republika Poljska treba skrbiti o nacionalnoj baštini. Država je zajedno s građanima odgovorna za financiranje kulturne baštine.

Suradnja između države i građana (bilo pojedinaca ili aktera iz trećeg sektora, poput nevladinih udruga) cilj je i temelj države te je ujedno i organizacijski okvir zaštite kulturne baštine.

Lokalna razina

Na lokalnoj se razini kulturna baština zaštićuje i iznova upotrebljava slijedom politike gradskog vijeća i gradonačelnika. U gradu Varšavi u obzir treba uzeti i legalni status kulturne baštine neke zgrade prije nego se istu upotrijebi u kulturne svrhe.

Nacionalizacija nepokretne imovine u Varšavi nakon II. svjetskog rata još uvijek utječe na zadaću dodjele novih funkcija starim povijesnim zgradama.

Glavni akteri i njihove uloge

Među akterima u zaštiti kulturne baštine mogu se utvrditi dvije razine: nacionalna i regionalna. Kompetencije vojvodstava, kao

što je inspekcija spomenika, mogu se u nekoj mjeri prenijeti s regionalne na lokalnu razinu.

	Administrativne procedure			Procedure pred administrativnim sudovima	
	I. instanca	Priziv	II. instanca	I. instanca	II. instanca
Središnja	Ministar kulture i kulturne baštine	Nezadovoljna strana može od tijela tražiti ponovnu reviziju slučaja, a u tom će se slučaju primjenjivati regulacije priziva protiv odluka	Ministar kulture i kulturne baštine	Administrativni sud	Vrhovni administrativni sud
Regionalna	Guverner vojvodstva	Priziv protiv odluke prve instance	Ministar kulture i kulturne baštine	Administrativni sud	Vrhovni administrativni sud
Lokalna	Gradonačelnik	Priziv protiv odluke prve instance	Ministar kulture i kulturne baštine	Administrativni sud	Vrhovni administrativni sud

LEGISLATIVA - POLJSKA

NACIONALNA RAZINA

Zakon o zaštiti spomenika i skrbi za spomenike od 23.06. 2003.

Ovaj zakon sadrži zatvoreni katalog oblika zaštite baštine. Država je obvezna štititi i čuvati kulturnu baštinu prema poljskom Ustavu. Država je zajedno sa svojim građanima odgovorna za financiranje kulturnih resursa. Novčane subvencije dostupne su na tri razine: središnjoj, regionalnoj i lokalnoj. Politika omogućava suradnju između države i aktera iz privatnog sektora (građani i nevladine udruge).

Subvencija se može dodijeliti u visini od 50 % pa do 100 % od ukupnih troškova procesa obnove i restauracije (sekcija 8. predmetnog zakona). Prijavitelj (vlasnik ili posjednik) mora ispuniti posebnu prijavu zajedno s propisanom dokumentacijom. Postoje i lokalni programi koji se bave dodjelom financijske podrške temeljem rezolucije gradskog vijeća.

Zakon o prostornom planiranju i upravljanju prostorom od 27. 3. 2003,

Prostorna politika na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini mora uzeti u obzir pitanja

zaštite kulturne baštine i modernu kulturnu baštinu.

Zakon o javno-privatnom partnerstvu od 19. 12. 2008.

Zakon sugerira provedbu javnih zadaća u suradnji s privatnim entitetima. Javna inicijativa temelji se na osnovama suradnje između aktera iz javnog i privatnog

sektora (Članci 4.,5.). U nekim slučajevima (graditeljstvo i autoceste) privatnim su partnerima potrebne koncesije. Ovo se ne odnosi na kulturne zadaće.

Zakon o graditeljstvu od 7. 6. 1994.

Ministar dopušta odstupanje od tehničkih i građevinskih propisa nakon što je inspektor spomenika vojvodstva iznio

pozitivno mišljenje u vezi zgrada koje su unesene u registar spomenika.

Zakon o organizaciji i vođenju kulturne aktivnosti od 25.10. 1991.

Subjekti koji provode kulturnu aktivnost, kao što je definirano u Članku 3., mogu dobiti subvencije za implementaciju državnih zadaća.

POLITIKE - POLJSKA

Zaštita i skrbništvo spomenika

NACIONALNA RAZINA

Sažetak

Nacionalni program za zaštitu i očuvanje povijesnih spomenika.

Ovaj program važi za period 2014.-2017. Usvojio ga je Savjet ministara, kao što su zahtijevale obveze iz Zakona o zaštiti spomenika i skrbi za spomenike. Glavni cilj

programa je "Ojačavanje uloge kulturne baštine i očuvanje povijesnih spomenika, imajući u vidu razvoj kulturno-kreativnog potencijala građana Poljske".

Aktivnosti

Implementacija nacionalnog programa provest će se unutar okvira sredstava iz državnog proračuna. Unutar okvira sufinanciranja, sredstva programa

dodjeljivati će za adaptaciju, restrukturiranje ili značajnu rekonstrukciju povijesnih spomenika.

Financiranje

Nacionalna sredstva: 26,037,205.00 PLN do 50% svote troškova potrebnih za dovršenje projekta. U slučaju spomenika od izvanredne povijesne, umjetničke ili znanstvene

vrijednosti, ili pak onih koji zahtijevaju složenu tehnološku ekspertizu i intervenciju, sredstva sufinanciranja mogu pokriti do 100% troškova.

REGIONALNA RAZINA

Sažetak

Program je prethodno bio operativan kao Provincijski program za očuvanje povijesnih spomenika za period 2012.-2015.

Podrška u pogledu održavanja, restauracije i građevinskih radova izvođenih na objektima koji su uključeni u registar povijesnih spomenika.

Aktivnosti

Regionalne politike na polju kulturne baštine

Financiranje

Sredstva regionalnih proračuna

LOKALNA RAZINA

Sažetak

Prethodno na snazi: Program očuvanja povijesnih spomenika glavnog grada Varšave za period 2010.-2014.

Potpore za očuvanje, restauraciju ili gradnju na objektima koji su uključeni u registar spomenika.

Aktivnosti

Sufinanciranje radova na nepokretnim spomenicima, program potpora.

Financiranje

Sredstva gradskog proračuna

Regionalna razvojna politika

NACIONALNA RAZINA

Sažetak

Nacionalna strategija za regionalni razvoj 2010.-2020.

Dokument postavlja ciljeve regionalne razvojne politike, uključujući one koje se tiču ruralnih i urbanih područja. Podrška

ekonomiji s niskim ugljičnim otiskom, zaštiti okoliša, ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama, sigurnost transporta i energije, investicije u zdravlje i zaštitu kulturne baštine.

Aktivnosti

Projekti se mogu odnositi na kulturne i kreativne projekte koje provode mali ili srednje veliki entiteti, kao i na promociju inovativnih rješenja za očuvanje kulturne baštine. Pružat će se i podrška za

“oživljavanje” urbanih prostora kroz razne oblike razvoja, uključujući renovaciju, a često i adaptaciju spomenika - kako bi ovi mogli služiti novim funkcijama.

Financiranje

Sredstva nacionalnog proračuna / Izvori sredstava iz EU sredstava dodijeljenih Poljskoj za period 2014.-2020.

REGIONALNA RAZINA

Sažetak

Strategija razvoja Vojvodstva Mazowieckie do 2030.

Dokument je definirao okvirni program za

kulturu i baštinu: iskorištavanje potencijala kulturne baštine kao i odlika prirodnog okoliša, a u svrhu ekonomskog razvoja regije i poboljšanja kvalitete života.

Aktivnosti

Unapređenje atraktivnosti regije za turiste te privlačenje pažnje na prirodni okoliš i kulturnu baštinu regije, diseminacija kulturnih i kreativnih aktivnosti, promoviranje

gradova kao centara kulturne aktivnosti, podržavanje razvoja kreativnih industrija; uporaba kulturne baštine u biznisu.

Financiranje

Sufinanciranje maksimalne vrijednosti: 5 milijuna eura od ukupne vrijednosti. Projekti

će biti odabrani nakon evaluacije, a prema natječajnoj proceduri za projekte.

LOKALNA RAZINA

Sažetak

Strategija razvoja glavnog grada Varšave do godine 2020.

Na području kulture i zaštite glavni je cilj ojačati i razviti kulturni kapital grada.

Ojačavanje osjećaja identiteta stanovnika kroz očuvanje tradicija, razvoj kulture i promoviranje društvene aktivnosti.

Ojačavanje tradicije glavnog grada Varšave.

Aktivnosti

Sufinanciranje radova na nepokretnim spomenicima, program potpora.

Financiranje

Sukladno sredstvima godišnjeg gradskog proračuna

NACIONALNA RAZINA

Sažetak

Dopuna Nacionalne strategije razvoja kulture za period 2004.-2020. sa strateškim ciljem uravnoteživanja razvoja kulture u regijama.

Ministarstvo upravlja razvojem poljskog kulturnog i kreativnog sektora, uz ojačavanje kompetencija sektora i stimulaciju raznih inicijativa kao što su:

- a) edukativne aktivnosti;
- b) izgradnja platformi za suradničke mreže;
- c) istraživanje;
- d) razvoj proizvoda.

Aktivnosti

Revitalizacija odabranih dijelova gradskih distrikta koji su u lošem stanju, uključujući

one od povijesnog značaja, do 2020.

Financiranje

Sredstva nacionalnog proračuna, vlastiti doprinos korisnika

REGIONALNA RAZINA

Sažetak

Strategija za kulturni razvoj Vojvodstva Mazowieckie za period 2015.-2020.

Unutar strategije potrebno je razviti

mehanizme za podršku kulturnim aktivnostima i društvenu participaciju u kulturi.

LOKALNA RAZINA

Sažetak

Program kulturnog razvoja u Varšavi do 2020.

Glavna svrha programa je razvoj kulture u njenim različitim manifestacijama.

Razvoj neograničene kreativnosti i širenje kulturne ponude popraćene razvojem kulturne infrastrukture.

Povećanje participacije stanovnika Varšave u kulturi.

Stvaranje predodžbe o Varšavi kao europskom kulturnom gradu koji oblikuje svoj suvremeni identitet i cijeni vlastite kulturne korijene.

ZAKLJUČCI - POLJSKA

Model vlasništva nad nepokretnom spomeničkom imovinom upisanom u registar spomenika, kao što je opisano u već navedenom Zakonu o zaštiti spomenika i skrbi za spomenike, predstavlja idealni model. Praksu provedbe vlasničkog prava teško je nadgledati, pa se može čak ustvrditi da je zaštita vlasništva predstavljena zakonom prilično iluzorna. Kada društvo postane svjesnije potrebe za takvom zaštitom i kada se ta svijest proširi na sve razine (regionalnu, nacionalnu i međunarodnu), stvarnu će zaštitu spomenika biti definitivno lakše ostvariti.

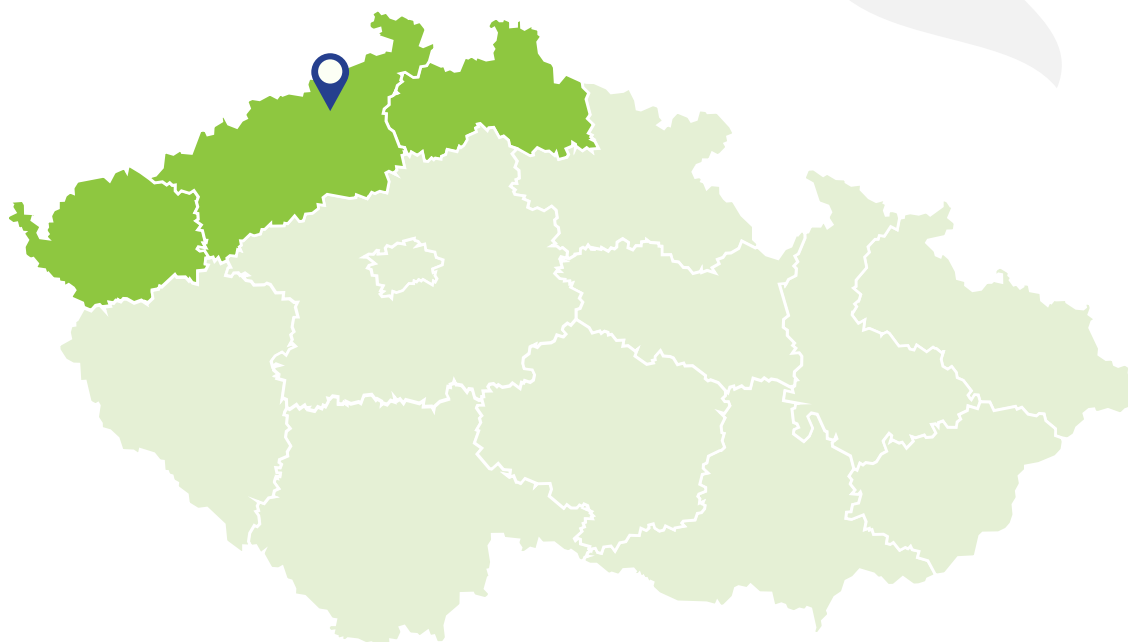
Na nesreću, model javno-privatnog partnerstava na polju kulture nije baš uobičajen u Poljskoj. Unatoč tome, percipira ga se kao alat za buduće inicijative u kulturnom sektoru.

Iz perspektive projekta valorizacije kulturne baštine, najvažnija strateška područja programa kulturnog razvoja su strateška polja obuhvaćena u sintagmama "baština- identitet- zajednica" te "kreativnost- pokretač razvoja".

ČEŠKA REPUBLIKA

GRAD USTI NAD LABEM

INSTITUCIONALNI OKVIR - ČEŠKA REPUBLIKA

Nacionalna razina

Očuvanje znamenitih državnih objekata provodit će tijela nadležna za očuvanje znamenitih državnih objekata tj. Ministarstvo kulture, regionalna nadležna tijela i municipalni uredi pri municipalnim jedinicama s proširenim ovlastima.

Ministarstvo kulture bit će središnje tijelo

državne administracije za znamenite objekte u Češkoj Republici.

Ministarstvo kulture će pripremati predviđanja, strategije i dugoročne nacрте za razvoj očuvanja znamenitih državnih objekata.

Lokalan razina

Nadležna regionalna tijela provode zadaće očuvanja baštine osim ako su dotične pod jurisdikcijom Ministarstva kulture ili vlade Češke Republike. Regionalna tijela usvajaju koncept podrške zaštiti nacionalne baštine zasnovane na središnjem konceptu Programa zaštite nacionalne baštine, što ga je usvojilo Ministarstvo kulture.

Municipalne vlasti provode zaštitu baštine na svom području temeljem središnjeg Programa zaštite nacionalne baštine što ga je usvojilo Ministarstvo kulture. Municipalne vlasti brinu se o lokalnim kulturnim spomenicima i nadziru vlasnike kulturnih spomenika.

Glavni akteri i njihove uloge

Nadležna tijela za zaštitu nacionalne baštine su Ministarstvo kulture, regionalne i municipalne vlasti. Profesionalna institucija je Institut za nacionalnu baštinu.

Ministarstvo kulture je središnji autoritet za Zaštitu nacionalne baštine.

Inspekciju spomenika ustanovilo je Ministarstvo kao središnju instituciju nadzora.

Institut za nacionalnu baštinu je najveća

organizacija koju financira država i koja se nalazi pod nadležnošću Ministarstva kulture Češke Republike. Utemeljilo ga je Ministarstvo kulture 1. siječnja 2003. Prema aktualnim zakonima, povjerenost mu je niz specijalističkih zadaća vezanih za očuvanje državne baštine. Institut pomaže ljudima da skrbe o povijesnim zgradama te se brine za dvorce, seoske kuće i palače u vlasništvu države.

LEGISLATIVA - ČEŠKA REPUBLIKA

NACIONALNA RAZINA

Statut br. 20/1987 kol., o Očuvanju državnih spomenika (s izmjenama)

Ovaj statut regulira kulturne spomenika, nacionalne kulturne spomenike, spomeničke rezervate i spomeničke zone.

Svrha ovog zakona je stvoriti sveobuhvatne uvjete za daljnje unapređenje političkih, organizacijskih, kulturnih i obrazovnih funkcija države u očuvanju znamenitih kulturnih

objekata, prikladnog pristupa objektima i njihovom korištenju, tako da mogu igrati ulogu u razvoju kulture, umjetnosti, znanosti i obrazovanja, u oblikovanju tradicija i patriotizma, kao i u estetskom obrazovanju radnih ljudi, na taj način doprinoseći daljnjem razvoju društva.

Statut br. 183/2006 kol., o planiranju u gradovima i vangradskim područjima te Zakon o graditeljstvu

Zadaća planiranja u gradovima i vangradskim područjima sastoji se naročito u određivanju i procjeni stanja na području, njegovih

prirodnih, kulturnih i civilizacijskih vrijednosti te u stvaranju uvjeta za zaštitu kroz posebne regulative.

Statut br. 134/2016 kol. o javnim ugovorima i koncesijskim ugovorima

Legislativa u odnosu na koncesijske ugovore koji omogućuju projekte javno-privatne suradnje.

Provedbeni propis Ministarstva kulture br. 66/1988 kol. o implementaciji Statuta br. 20/1987 kol. o očuvanju državnih spomenika

Regulativa koja iznosi daljine detalje o obvezama i zadaćama ustanovljenih

Statutom br. 20/1987 kol.

POLITIKE - ČEŠKA REPUBLIKA

NACIONALNA RAZINA

Sažetak

Programi potpora koje provodi Ministarstvo kulture, koje ujedno postavlja i uvjete za prijavitelje na programe.

Program za hitne slučajeve, podrška Programu obnove kulturnih spomenika,

podrška UNESCO-vom programu za spomenike, Program regeneracije gradskih spomeničkih područja i zona, Program regeneracije seoskih spomeničkih područja i zona.

Financiranje

Državni proračun

Porezne olakšice za vlasnike i stjecatelje kulturnih spomenika prema Statutu 586/1992 kol. o oporezivanju prihoda

REGIONALNA RAZINA

Sažetak

Koncept razvoja kulture i očuvanja spomenika u regiji Ústí nad Labem za period 2014.-2020.

Program je zasnovan na Statutu 20/1987

o očuvanju državnih spomenika, kao i na temeljnim principima regionalnog razvojnog fonda Ústí nad Labem, što ga je odobrio Regionalni savjet Ústí nad Labem 28.01. 2009.

Aktivnosti

Vizija i ciljevi očuvanja kulturnih spomenika i njihovo financiranje

Financiranje

Minimalna količina potpore je 30,000 CZK za pojedini projekt u jednoj godini.

Maksimalni iznos potpore je 70% ukupnih dozvoljenih troškova.

U slučaju restauracije kulturnog spomenika, potpora može iznositi do 100% ukupnih dozvoljenih troškova.

ZAKLJUČCI - ČEŠKA REPUBLIKA

Zaštita kulturne baštine uglavnom je određena Statutom br. 20/1987 kol. o očuvanju državnih spomenika. Ovaj statut predstavlja trenutno važeću legislativu na polju zaštite kulturnih spomenika i drugih objekata. U mnogim je dijelovima ovaj statut zastario, pa je Ministarstvo kulture pripremlilo novi zakon koji je u cijelosti trebao zamijeniti navedeni statut u ljetu 2017.

Vlasnik se skrbi o spomeniku na vlastiti trošak. Privatni vlasnici mogu putem prijave zatražiti financijsku pomoć od regionalnih ili municipalnih vlasti, odnosno njihovih proračuna. Regionalne i municipalne vlasti također upravljaju lokalnim programima za potpore.

Ministarstvo kulture provodi nekoliko programa potpora za vlasnike spomenika, kao što su Program za hitne slučajeve, Podrška za obnovu kulturnih spomenika, Podrška UNESCO-ovim spomeničkim programima, Program regeneracije gradskih spomeničkih područja i zona te Program regeneracije seoskih spomeničkih područja i zona. Svi su ovi programi financirani iz državnog proračuna.

SAŽETAK

LEGISLATIVA I POLITIKA

PREGLED INSTITUCIONALNIH OKVIRA

Italija – Genova / Milano

Nacionalna razina je primarno odgovorna za lokalitete nacionalne imovine kroz Ministarstvo kulturne baštine, aktivnosti i turizma. Regije i municipalne vlasti

odgovaraju za lokalne lokalitete.

Spomenuto Ministarstvo kreira glavni zakon o kulturnoj baštini koji regulira svaki aspekt u ovom području.

Mađarska - Pécs

Zaštita i održavanje kulturne baštine je odgovornost koju međusobno dijele brojne vladine nacionalne institucije.

Identifikacija, bilježenje, zaštita i razvoj lokalno izgrađene baštine jesu odgovornost municipalnih vlasti.

Njemačka – Nürnberg

Nacionalna vlada Njemačke u suštini ima samo ulogu sufinancijera.

(regionalna razina).

Zaštita kulturne baštine je jedna od inherentnih zadaća federalnih država

Svi upiti, zahtjevi za dodjelom sredstava i planiranje moraju se prvo odobriti na lokalnoj razini.

Hrvatska - Rijeka

Nacionalna razina je u prvom redu odgovorna za legislativu i zaštitu kulturne baštine.

zakonima.

Regionalna razina donosi regulative, politike i strateške dokumente na liniji s nacionalnim

Lokalna vlast je odgovorna za izdavanje dozvola, nadzor i implementaciju.

Slovenija – Ljubljana

Slovenska država upravlja subvencijama namijenjenima za zaštitu kulturne baštine. Država financira nacionalne javne institucije, javne programe nevladinih udruga i projekte.

Zemlja nije podijeljena u regije. Municipalne jedinice su temeljne samoupravne jedinice. Novčana sredstva na lokalnoj razini su vrlo ograničena.

Poljska – Varšava / Bydgoszcz

Nacionalna razina je u prvom redu odgovorna za legislativu i zaštitu kulturne baštine.

zakonima.

Regionalna razina donosi propise, politike i strateške dokumente na liniji s nacionalnim

Lokalna vlast je odgovorna za izdavanje dozvola, nadzor i implementaciju.

Češka Republika - Usti nad Labem

Ministarstvo kulture je središnji državni autoritet za zaštitu nacionalne baštine. Ministarstvo je ustanovilo Inspekciju spomenika kao središnju nadzornu instituciju.

Municipalne vlasti provode zaštitu baštine u svom području, temeljem koncepta Zaštite nacionalne baštine što ga je usvojilo Ministarstvo kulture.

PREGLED LEGISLATIVA

Italija – Genova / Milano

Nacionalni zakon donosi pravila o korištenju i prenamjeni korištenja kulturne baštine te organizira financijsku podršku, kako javnu tako i privatnu. Zakon je ujedno i temeljna norma koja regulira kulturnu baštinu, iako

postoje i druge, specifičnije regulative za neke aspekte.

Ovi regionalni zakoni ustanovljuju glavne svrhe upravljanja kulturnom baštinom.

Mađarska – Pécs

LXIV. Zakon o zaštiti kulturne baštine. Prema ovom zakonu, graditeljska baština mora se raspodijeliti na međunarodnu,

nacionalnu i lokalnu razinu te se sukladno tome mora održavati, štititi, koristiti i predstavljati.

Njemačka – Nürnberg

Regionalni Bavarski zakon o zaštiti spomenika je zakonska osnova za zaštitu kulturne baštine u državi Bavarskoj.

Zakon regulira odgovornosti i odluke, kao i mjere koje su podložne odobrenju i sufinanciranju.

Hrvatska – Rijeka

Zakon o zaštiti i očuvanju kulturne baštine regulira tipove, mjere, radnje i financiranje

zaštite kulturne baštine u Hrvatskoj.

Slovenija – Ljubljana

Najvažniji zakon u ovom kontekstu je Zakon o zaštiti kulturne baštine iz 2008. koji definira većinu procedura na polju zaštite kulturne baštine.

Drugi legislativni detalji koji se tiču ove materije mogu se naći u Zakonu o javno-privatnom partnerstvu i Zakonu o graditeljstvu.

Poljska – Varšava / Bydgoszcz

Zakon o zaštiti i skrbi za spomenike je nacionalni zakon koji sadrži i zatvoreni katalog oblika zaštite baštine.

Ovaj zakon je podržan Zakonom o

prostornom planiranju i prostornom upravljanju, Zakonom o javno-privatnom partnerstvu, te Zakonom o organizaciji i vođenju kulturne aktivnosti.

Češka Republika – Usti nad Labem

Zaštita kulturne baštine uglavnom je regulirana Statutom br. 20/1987 kol. o očuvanju državnih spomenika. Ovaj statut pruža trenutno važeću legislativu za

zaštitu kulturnih spomenika. U mnogim je svojim dijelovima ovaj statut zastario, pa Ministarstvo kulture priprema novi zakon.

PREGLED POLITIKA

Italija – Genova / Milano

Skrb za kulturnu baštinu i njeno korištenje
Zakon mora balansirati između ekonomske inicijative i očuvanja kulturne baštine. U ovom pogledu - kroz nekoliko propisa i Zakon o

kulturnoj baštini - talijanski zakonodavci pokušavaju intervenirati u svaki aspekt. Jedan od glavnih ciljeva je postići snažno prepoznavanje privatne uloge.

Mađarska – Pécs

Zaštita kulturne baštine, Generalni sastanak 37/2002
Uredba koju je donijelo gradsko vijeće

nabroja izgrađenu baštinu pod lokalnom zaštitom i dodjeljuje specificiranu sumu za podršku.

Njemačka – Nürnberg

Program nacionalno vrijednih kulturnih spomenika (od 1950.)
Smjernice za dodjelu sredstava za zaštitu spomenika

Zaštita kulturne baštine u urbanom razvoju (Städtebaulicher Denkmalschutz)
Smjernice za promociju urbanog razvoja

Hrvatska – Rijeka

Strategija razvoja Primorsko-goranske županije u dijelu koji se odnosi na ojačavanje kompetitivnosti malih i srednjih poduzetnika

Strategija razvoja Grada Rijeke u dijelu koji se odnosi na revitalizaciju industrijske i tehničke baštine

Slovenija – Ljubljana

Nacionalni kulturni program za period 2014.- 2017. predstavlja glavni strateški dokument za planiranje razvoja kulturne politike.

Održiva urbana strategija Grada Ljubljane za period 2014.- 2020. primjer je lokalnih napora i politika.

Poljska – Varšava / Bydgoszcz

Nacionalni program zaštite povijesnih spomenika (2014. – 2017.)
Nacionalna strategija regionalnog razvoja (2010.- 2020.) i Nacionalna strategija

kulturnog razvoja (2004.- 2020.)
Strategija razvoja vojvodstva Mazowieckie
Strategija razvoja glavnog grada Varšave i razvoja kulture u Varšavi, 2020.

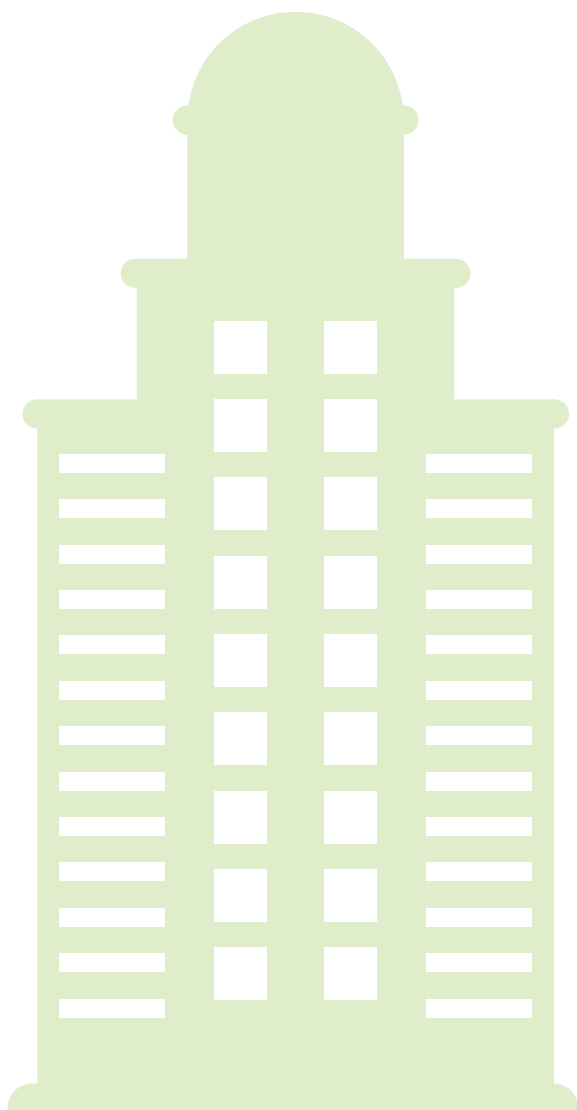
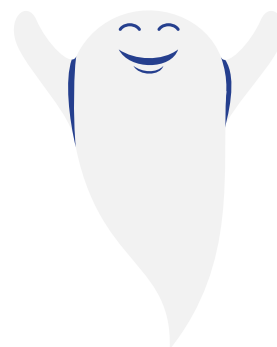
Češka Republika - Usti nad Labem

Program potpora vodi Ministarstvo kulture koje postavlja uvjete za prijavitelje.

Koncept razvoja kulture i očuvanja spomenika u regiji Ústí nad Labem, za period 2014.- 2020.

ZAKLJUČCI I PREPORUKE

OPĆI ZAKLJUČCI

Svaki partnerski grad ima iskustvo da kulturna baština predstavlja moćan čimbenik u društvenom, ekonomskom, okolišnom, teritorijalnom i kulturnom razvoju kroz aktivnosti koje generira i politike koje ga podržavaju. Otud je potreban integrirani pristup koji se fokusira na očuvanje, zaštitu, revitalizaciju i promociju baštine na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini.

U mnogim se zemljama većina programa, kao i dodjela financijskih sredstava, fokusira na očuvanje nacionalno važnih kulturnih spomenika. Naše istraživanje pokazuje da važnost moguće prenamjene nekorištenih zgrada treba biti istaknutije u kontekstu zaštite kulturne baštine.

Brojne zgrade, koje su sada arhitektonski spomenici, obogaćuju naš životni okoliš samo zato jer im je pronađena nova namjena nakon što su izgubile svoju izvornu funkciju. Povijesna struktura je vrijedna stavka baštine ne samo u terminima jedinstvenosti, umjetničke vrijednosti i funkcije povijesnog svjedoka, već također i u terminima potencijalne iskoristivosti. Konverzija je u ekološkom i ekonomskom pogledu razumna i neophodna. Naposljetku, uništenje zgrada monumentalnog karaktera ne samo da uzrokuje nepopravljivu kulturnu štetu, već predstavlja i konkretni materijalni gubitak.

Zbog svega ovog važno je zahtijevati i promovirati nove uporabe za nekorištene baštinske zgrade koje više nisu potrebne u svojim izvornim funkcijama. Diljem Europe, baštinske zgrade bile su i nastavit će biti revitalizirane u područja namijenjena razmjeni, trgovini i uslugama - kao što su muzeji, mjesta kulture i susreta, dječji vrtići i klubovi za mlade. Na ovom su polju kreativne i kulturne industrije među najjačim protagonistima u terminima realizacije, budući da generiraju ekonomski rast i inovacije. Uz to imaju i veliku potrebu za radnim prostorom.

Bilo bi poželjno imati nacionalnu strategiju za prenamjenu neiskorištenih zgrada kulturne baštine, budući da ona stvara situaciju za održivu suradnju između različitih sektora kao što su kulturne industrije, turizam, edukacija, znanost i privatni sektor. Riječ je o strategiji koja omogućava pristup željenim objektima i pruža financijska sredstva za revitalizaciju.

Istovremeno, politički bi se zadatak trebao sastojati u podizanju javne svjesnosti o dodanoj vrijednosti novih namjena za spomenike, što posljedično rađa nacionalno prihvaćanje koncepata prenamjene.

Za implementaciju ovog tipa projekta potreban je strukturirani decentralizirani pristup. Lokalni koordinacijski ured trebao bi inicirati, planirati, usmjeravati i osiguravati održivost financiranih projekata uz pomoć relevantnih lokalnih odjela i drugih sektora. Nadalje, trebao bi povezati vlasnike i planere projekata s investitorima te ukazati na moguću transparentnu financijsku podršku od strane vlasti.

Legislativa o zaštiti baštine treba se prilagoditi potrebama revitalizacije. Ovo, primjerice, uključuje posebnu brigu za industrijske zgrade s baštinskim karakterom, gdje se više neće odvijati proizvodnja. Njihova puka veličina i karakter nametnut će posebne zahtjeve.

Prigodom planiranja prenamjene izniču naočigled nerješivi sukobi između planskih regulativa – kao što su protupožarna zaštita, evakuacijske rute, zvučna izolacija i energetska efikasnost – i konzervatorskih propisa koji teže sačuvati izvornu strukturu.

Pažljiva ponovna gradnja i poštivanje povijesne baštine moraju predstavljati principijelne imperitive. Međutim, istovremeno se mora omogućiti i prostor za kreativni doseg u implementaciji mjera novih modela. Ovladavanje činom balansiranja između očuvanja i revitalizacije predstavlja jedan od središnjih zadataka za sve uključene aktere.

SPECIJALNE PREPORUKE ZA PROJEKTE VALORIZACIJE KULTURNE BAŠTINE

Teško je dati jednu sveobuhvatnu preporuku za djelovanje, budući da je upravljanje kulturnom baštinom vrlo osjetljiva tema, koja se uz to i uvelike razlikuje od zemlje do zemlje.

Da bi se na održivi način realizirali koncepti prenamjena za pobrojane zgrade, projektni menadžeri moraju biti dobro informirani o smjernicama u njihovoj vlastitoj zemlji, regiji i gradu, proširiti vlastito znanje, razgovarati sa stručnjacima i, ponad svega, moraju se baviti intenzivnim umrežavanjem te podići javnu svjesnost o neophodnosti svog projekta.

U vezi s holističkim planiranjem procesa prenamjene i ponovnog korištenja, trebaju se razmotriti sljedeće točke:

1. Provjeriti legalni status i vlasništvo zgrade

Da li je zgrada u vlasništvu države ili u privatnom vlasništvu? Koja vrsta zaštite spomenika je na djelu? Da li je zgrada registrirana kao baština u cijelosti ili djelomično? Da li netko ima potraživanja spram dotične imovine?

2. Provjeriti stanje i vrijednost zgrade

Tijekom ovog procesa, u obzir treba uzeti umjetničku, povijesnu i znanstvenu vrijednost za buduće generacije.

3. Svoje ideje iznijeti nadležnom tijelu odgovornom za zaštitu spomenika

Prije razgovora s nadležnim instancama, potrebno je razviti jasnu viziju i provjeriti moguće načine uporabe, ograničenja, kao i potrebna odobrenja.

4. Razviti svoj poslovni plan uz pomoć profesionalaca

Participacija u treningu, analizi i optimizaciji troškova, integracija i veza s dodatnim poslovnim modelima u svrhu međusobnog financiranja, razmjena s drugim modelima najbolje prakse.

5. Maksimalno iskoristiti regionalno i nacionalno umrežavanje za promociju svog projekta

Kulturne platforme, turističke asocijacije, fondacije i udruge za zaštitu spomenika, lokalne udruge, udruge po distriktima, mediji, obrazovne institucije, muzeji, učilišta, poslovni klubovi, udruge s polja kulturnih industrija, udruge samozaposlenih, posebne udruge.

PRIRUČNIK O POLITIKAMA

